

Vestitorul

ANUL II, Nr. 19

APARE LUNAR

DECEMBRIE 1950

RUPTURA

Neînțelegerile care subminau existența Comitetului Național au luat în sfârșit o formă concretă: o parte din membrii lui urmează pe Gen. Rădescu, ceilalți rămân solidari cu grupul partidelor. Regele, pentru moment, a crezut de cuviință să păstreze vechea formație, trecând peste demisiile care au avut loc. Concomitent s'a produs și o criză în sânul partidului național-țărănesc. Un grup important de național-țărăniști dela Paris, în frunte cu D-nii Răutu și Bunesca, refuză să solidarizeze partidul cu manipulațiile oneroase ale fondului Creșeanu. În acest val-vârtej de opinii și desmembrări a găsit mediu prielnic de infiltrare și acțiunea carlistă. Se zice că fostul Rege Carol ar fi deblocat sume importante de dolari pentru a le pune la dispoziția celor care ar lucra pentru interesele lui. „Făchia” maiorului Iliescu e plină de tămâie la adresa fostului rege, iar la Paris apărătorii lui Martinian Ivanovici încearcă din nou să transforme biserica într-o citadelă carlistă.

Am rezumat faște de cronicar. Ce poate alege din ele pribeagul român? O ruptură politică e fecundă în rezultate când e o ruptură de concepție, când țelul ei să este să sfârșească cu vechile metode și să înscăuneze o mentalitate nouă. Emigrația românească suferă de lipsa unui sens activ de trăire, de lipsa unei conduceri și a unei energii care să o fixeze pe pozițiile pe care se găsește neamul. Problema română din străinătate se reduce la două elemente: unitate și acțiune și una și alta în serviciul eliberării. Emigrația românească trebuie să reproducă în sinea sa coordonatele din țară, să-și subordoneze fiecare moment de existență chinurilor pe care le încearcă Românii robii. Cine nu se inspiră din durerea neamului, cine nu are ochii opintiți spre drama din țară, nu poate întreprinde nimic viabil. Orice inițiativă politică trebuie să dea întâietate și satisfacție ansamblului național pentru a-și justifica apariția și a trece un eon durabil în opinia publică.

Analizând faptele cari au determinat ruptura, constatăm că nici deoparte, nici de alta nu se vine cu argumente valabile actualei situații. Destăinuirile Gen. Rădescu se reduc la persoane și fonduri. Dar nu vine Gen. Rădescu să ridice steagul rezurecției românești, spunând de pildă, că el pleacă din Comitet pentru a se întoarce la popor. Se relevă mai mult călcările de paragrafe ale părții adverse decât sfidarea care se adresează cîmbe din mijlocul acestui for națiunii întregi.

Grupării care a rămas pe vechia poziție i se poate adresa aceeași învinuire. De ce n'a putut lucra cu Gen. Rădescu? În numele căror idealuri împiedecate să se realizeze sub președinția Generalului? Motivele despărțirii au fost de natură superioară sau mult prea omenești pentru a li se face cinstea de a figura la lumina zilei?

Frângerea în două a Comitetului nu poate bucura pe nimeni. Cel mult pe persecutorii în apăsătoare și pe agenții comunisti, camuflați în rezistențialiști. E o ruptură lipsită de „duhul marilor rupturi”, cum spunea Ion Moța. Și asta ne trebuie ca să biruim vrăjmașul.

Faptul poate servi cel mult ca punct de plecare al unei reexaminări a pozițiilor, a unei confruntări rodnice între toate forțele emigratice, după fiasco-ul pe care l-a înregistrat vechiul Comitet. Trebuie să se strângă loialtă toate bunăvoințele românești sub acutul Regelui, pentru a sălta neamul din impasul nefericit de astăzi. Trebuie să ne alipim destinului românesc cât mai e vreme, pentru a nu atrage asupra bietului popor românesc urmări și mai crunte decât acelea prin care a trecut.

„O națiune nu e simpla adițiune a indivizilor care o compun; ea e un suflet, o conștiință, o persoană, o rezultantă vie.”

Ernest Renan.

Partid și națiune

În zarva care s'a ivit în jurul Comitetului Național s'a adus vorba de anumite drepturi ce le-ar avea partidele de a reprezenta interesele națiunii. Mai deslușit spus, națiunea nu s'ar putea exprima decât prin mijlocirea lor. Principiul ar fi cu atât mai valabil în împrejurările actuale, când națiunea zace cu călușul la gură. Partidele ar constitui un fel de prelungire firească a voinței naționale în străinătate. Deaceia tot ce se face aici trebuie să poarte pecetea de partid și tot ce se face împotriva lor, ipso facto, e un fel de înfruntare adusă națiunii.

Regimul democratic, prin natura lui, reclamă o multiplicare de forțe politice în interiorul unei țări. Democrația face apel la conștiința politică a fiecărui individ, oferindu-i posibilitatea să se exprime prin mijlocirea buletinului de vot. Părerile individuale însă, pulverizate, luate una câte una, n'ar putea fi eficiente în mecanismul statului, nu și-ar găsi o corespondență valabilă ca forță de guvernământ. Deaceia e necesar să apară niște organisme politice intermediare între individ și neam, care să facă triajul opiniilor particulare, grupându-le după înrudirea lor. Partidele îndeplinesc acest rol. Ele colectează energiile individuale, în marile curente de opinie. Ele înmănușează forțele disparate ale indivizilor în unități coerente și capabile de acțiune.

Din însăși procesul lor de naștere, din însăși necesitatea prezenței lor într-o democrație, rezultă că activitatea partidelor se desfășoară între două limite precise. Mai întâi, ele nu sunt formațiuni autonome, n'au un centru existențial propriu, ci viața lor atârână de prefacerile pe care le suferă opinia publică a unei țări. Deaceia în democrațiile apusene, guvernele și partidele sunt atât de sensibile la oscilațiile opiniei publice. Partidele apar și dispar după nevoile predominante ale istoriei naționale într'un moment dat. Pe unele le pot sălta și pe altele — aceleași nevoi — le pot prăbuși. Numai națiunea

e eternă, în vreme ce partidele îndeplinesc funcțiuni trecătoare în evoluția ei.

A doua limitare a activității partidelor provine din sfera țărilor pe care le urmăresc. Un partid nu poate avea țeluri proprii, căci ele sunt organe intermediare și rolul lor este să valorifice țărilor neamului, transpunându-le într-o expresie politică adecvată momentului. Un partid e mare, când răspunde apelului istoric, când știe să se facă instrument al destinului național. E un non-sens ca un partid să-și fixeze obiective de lucru disociate de obiectivele națiunii. Sau, dacă se lasă antrenat în această direcție, își trădează propria lui misiune, își subminează propriile lui baze de existență, odată cu trădarea neamului. Ar însemna că națiunea a ajuns la deriva intereselor lui, și partea a trecut înaintea întregului. Nu numai că se înfrâng realitățile, și realitățile ignorate se răsbună, dar se săvârșește și un act de impietate națională.

Pornind dela aceste premise, recunoaștem imediat eroarea pe care o cultivă cu asiduitate reprezentanții din exil ai partidelor. Ei refuză să ia act de legea constitutivă a partidelor, refuză să se pună de acord cu sensibilitatea populară, modificată de viforul care s'a abătut asupra țării.

În împrejurările actuale, națiunea, opinia publică românească, a elaborat anumite îndrumări precise peste toți factorii politici, anumite coordonate de acțiune valabile în țară ca și în străinătate. Unitate, reclamă masa românească, strângerea tuturor Românilor în jurul singurului obiectiv care ne poate strânge laolaltă: desrobirea. Să dispară barierele artificiale, să dispară tot ce-a putut să ne despartă în trecut, pentruca cu puteri unite să trecem peste cea mai grea încercare a istoriei noastre. Consultând emigrația românească, răspunsul ar suna la fel: aceeași dorință de a se aduna toa-

(continuarea în pag. 2)

Aliatul necesar

Au trecut mai bine de șase luni de la anunțarea ofensivei adevărate. Se părea atunci că primejdia comunismului odată recunoscută, problema luptei ideologice va fi privită într-un spirit nou, cu o încredere sporită a înținderii sale. Se putea spera că ea va fi atacată pe un plan larg și prin toate mijloacele posibile, astfel încât succesul să fie asigurat prin convergența unor eforturi corespunzătoare, gravități problemei și măreții scopului urmărit. Chiar de atunci însă, din felul în care obiectivele au fost enunțate și liniile de acțiune schișate rezultă că la baza acestei acțiuni sta convingerea, implicit exprimată, a unei slăbiciuni a comunismului, datorită procentului mare de adversari interni. Concepția ofensivei adevărate pare să fie bazată pe aceste slăbiciuni interne și este expresie a unui optimism, care neglijează elementele de soliditate relativă a comunismului, supraestimând fragilitatea frontului comunist. În bună parte am contribuit la formarea acestei imagini și noi refugiați, care am prezentat lumii apăsătoare numai aceste slăbiciuni, fără să fim în stare să completăm tabloul și cu celelalte trăsături, astfel încât primejdia pe care o reprezintă comunismul să fie cunoscută obiectiv și să determine măsuri adecvate. În loc de a vedea primejdia, se nutrește o serie de iluzii pe care experiența le va destrăma cu brutalitate. Două dintre ele au și fost confruntate cu realitatea: una este convingerea că războiul rece va putea dura dacă nu înclămint, cel puțin încă o generație; cea de a doua titolușul probabil al lui Moa Tse-tung. Sunt și altele, care vor avea aceeași soartă, dintre care menționăm, fără a devota deocamdată convingerea că un comunism de tipul celui jugoslav ar putea constitui un antidot pentru comunismul de tip stalinist și internaționalist al Cominternului, sau convingerea că luptele pentru succesiunea lui Stalin vor da o lovitură de moarte comunismului.

Avem convingerea nedreptătată în victoria libertății împotriva tiraniei, a spiritului împotriva materialismului, a creștinismului împotriva întunecatului. Erorile care se fac și se vor mai face, nu vor fi decât acestea decât să întârzie victoria finală și să mărească prețul în sânge și suferințe care trebuie plătit pentru ea. Dacă astăzi se aud tot mai des persoane de răspundere exclamând: dacă am fi știut toate aceste lucruri acum câțiva ani, sau: dacă am fi ascultat cele ce mi se spuneau, aceasta mi însemnă încă deocamdată că vom fi ascultat și cu mai multă atenție și cu mai multă înțelegere. Suntem deplin conștienți de dificultățile care împiedică glasul nostru să fie auzit, iar când este auzit să fie înțeles în seamă. Totuși evenimentele înfruntând cu brutalitate iluziile și prejudecățile în jurul cărora ne-am construit, înțelegem că trebuie să luăm în considerare toate acestea pentru care noi milităm.

Este greu de făcut după un timp atât de scurt un bilanș al realizărilor războiului ideologic. Se poate însă de pe acum pune întrebarea dacă apelul Președintelui Truman a declanșat energiile pe care urmărea să le angajeze în această ofensivă și dacă cele angajate sunt pe deplin bune.

În ceea ce privește contra-propaganda în țările dominate de comunism, s'au mărit, de altfel într-o măsură destul de redusă, mijloacele puse la dispoziția Vocea Americii și a intrat în funcțiune postul Europa Liberă, sprâjnit de informații particulare. Această limitare la vehiculul comed al undelor este expresia unei totale lipsă de imaginație și de îndrăzneală, în această latură a războiului, fie el cald sau rece. Este o atitudine comodă, fiindcă efectul transmișionilor nu poate fi deocamdată verificat, iar buzia eficientă lor este înfruntată de existența unui efort servil masiv de a acoperi aceste transmișionii, printr-o rețea densă de emiștoare care le sabotează prin șoșonile emise pe aceeași lungime de undă. Atitudinea aceasta s'ar putea compara cu aceea a unui comerciant sau industriaș, care în loc să cunoască piața și să lupte pentru ea căutând clientul posibil, ar face simple speculații asupra ei, așteptând până ce acesta s'ar interesa de produsele sale. Ea este la polul opus al atitudinii rușii, care este activă. Ceea ce este de neconceput pentru un American în afaceri, vinea ar fi de necon-

cept pentru un candidat în alegere, este se pare o atitudine normală, atunci când se pune problema de a câștiga nu bani, ci simpatie, înțelegere pentru modul de viață american, pentru idealurile pentru care America este gata să lupte.

Neglijarea a o serie întreagă de aspecte, metode și mijloace ale războiului psihologic este o consecință a unei atitudini, noi credem că numai momentană, de pasivitate, numai în parte depășită (cazul Coreei) și care are la bază convingerea că prin temporizare, cauza libertății nu are decât de câștigat. Limitarea războiului psihologic la un război al undelor este o speculație asupra curiozității celor separați atât de efectiv de restul lumii. Fără această curiozitate, care determină deschiderea aparatului de radio, nimic nu există, oricât de bun ar fi programul emis. Dar se ține prea puțin seama că în calea satisfacerii acestei curiozități dictatorul ridică o serie de obstacole. În afară de bruiatul pe care l-am menționat mai sus, și de gravitatea consecințelor în cazul când rețeaua de delatori identifică un ascultător al posturilor streine, sunt aplicate și alte mijloace mai radicale. Nu se mai pot cumpăra decât aparatele aparate de tip popular, cu care nu se pot asculta decât posturile locale. Se construiesc tot mai multe rețele de amplificatoare, în care ascultătorul nu mai are în locuința sa, decât difuzorul legat de aparatul supus controlului unui membru sigur de partid. În sfârșit vechile aparate de radio care mai există și câte mai funcționează sunt sigilate astfel încât nu mai pot recepționa decât anumite posturi. Când toate aceste măsuri vor fi suficient generalizate, ele vor completa sistemul de izolare a ascultătorilor potențiali.

Dar în afară de este comodă, concepția de limitare a războiului psihologic la radiofonie este și nepractică. Nu numai pentru că într-o bună măsură relația emițător-receptor nu se realizează, pentru motivele enumerate mai sus, dar și pentru un motiv principal: se pune problema de a câștiga psihologic oamenii care sunt dinainte câștigați cauzei. Prin simplul fapt că cineva este curios să asculte Vocea Americii, Londra sau Parisul, înfruntând riscurile posibile, el se așază între cei care privesc libertatea, au nostalgia ei și speranța de a o revădea revenind. A mai convinge pe acești oameni este un efort superfluu. Sunt oameni care pentru a deveni anti-comuniști nu au nevoie să aibă adevărul asupra lumii apăsătoare. În această privință putem afirma că o bună parte a rezistenței, a celor deveniți adversari ai regimului aproape fără voia lor, s'ar prăbuși dacă anumite realități din apus ar fi cunoscute. Ne amintim cazul unui ofițer, scos din armată în 1946, care ne

afirma că dacă ar fi sigur că regimul comunist durează mai mult de doi ani, dacă speranța sa că războiul va izbucni în curând ar fi îngălățată, s'ar aranja cu regimul, ar adera la partid și l'ar servi cu loialitate. Speranța că războiul va izbucni în curând era însă întrepînută de propaganda rusească, oricât ar părea aceasta de paradoxal și nu de Vocea Americii sau de Londra. Pentru oamenii supuși la o presiune psihologică ca aceea exercitată de comunism timp de ani de zile, nu se mai pune problema cunoașterii adevărului asupra Statelor Unite. Problema pe care și-o pune un astfel de om este dacă în cursul scurtei sale existențe, acolo pe pământul României el poate aștepta ceva de la viață și altfel decât împăcându-se cu regimul, acceptând unul din numeroasele prilejuri pe care totuși acesta le mai oferă.

Aceasta explică scena la care am asistat de nenumărate ori: după ce sunt difuzate știrile, oamenii închid aparatul, uneori cu un oftat de dezamăgire și de descurajare pentru lipsa de interes a restului programului. Programul de „informare” cu aparență de perfecțiune profesională ar avea un sens dacă ascultătorii ar avea posibilitatea să folosească materialul transmis pentru dezbateri libere. Cel care ar face nu acest lucru, ci ceva mult mai puțin, dacă ar repeta numai ceva din cele auzite, ar fi „demascant”, adică denunțat ca răspânditor de zvonuri false, de către unul din mulții aspiranți la posturi de partid.

Apoi cum apare actualmente nu numai războiul psihologic, dar întreaga politică a Statelor Unite s'ar părea că tinde să verifice propaganda rusească în care Statele Unite sunt prezentate drept campioane ale restaurării tale quale a stărilor anterioare și nu drept campioană a cauzei libertății și progresului împotriva obscurantismului și teroarei. Restaurarea fără schimbări nu mai este însă posibilă.

Cauza lumii apăsătoare are nevoie în spatele cortinei de fier de adversari activi ai regimului. Categoria persoanelor excluse din actuala societate comunistă pentru simplul fapt al apartenenței la clase foste beneficiare nu pot prelua această sarcină. Structura lor a fost statică și conservatoare, fără a resimți neapărat nevoia de a crea o societate mai stabilă prin înălțarea lor. Consecință a lipsei de contact cu masa celor necăjiți a fost lipsa de ținută și de energie a cauzelor partidelor politice, care parte s'au lăsat manevrate, iar parte au fost lovite fără să schizeze vre-un gest de apărare. Nimeni nu este gata să moară, sau chiar numai să suferă, pentru bani sau pentru avantajii

(continuarea în pag. 3)

Partid și națiune

(urmăre din pag. 1)

În lumea într-un front unic al rezistenței românești. Partidele care se proclamă mandatarii democrației românești, de ce nu dau ascultare verdictului național, de ce întrețin prin formele juridice perimate acțiunea de deshinare între Români? Unde e consecvența?

Apoi, de unde își iau partidele reprezentate în comitet dreptul de a se proclama unicele reprezentante politice românești în străinătate? Și a opune veto altor formațiuni? Dacă opinia publică decide de soarta partidelor, dacă voința cetățenească reprezintă instanța supremă care reglează cursul lor și dacă această opinie e dispusă să deschidă crediți și altor formațiuni — după cum îi dictează necesitățile ei — de ce ignorează drepturile mulțimii? De ce contestă celorlalți Români dreptul reprezentării?

Presupunând mai departe că reprezen-

tarea partidelor în comitet ar fi valabilă — ceea ce nu e adevărat căci s'au realizat pe bază de exclusiune arbitrară a celorlalți Români — ea trebuie onorată prin acțiuni rodnice în serviciul neamului. Partidele trebuie să polarizeze năzuințele neamului, căutându-le formule de realizare în concret. Una e a avea pe buze ideea desrobirii și cu totul altceva este a elabora mijloacele care să ducă la triumful ideii. Când partidele își recunosc filiațiunea națională, acest îndemn devine aproape banal: dar când partidele se hipostasiază în unități autonome, detașate de neam, atunci se încearcă de reflexe egoiste, nu mai sunt capabile de nicio jertfă și trăiesc din speculații asupra substanței naționale.

Partidele, pentru a nu greși calea, să se întoarcă la regula lor constitutivă: de la popor și pentru popor.

Planuri de cucerire

Din momentul în care Petru cel Mare a lăsat ca moștenire, scrisă sau apocrifă, faptul nu are relevanță istorică, faimosul său testament politic, șefii Statului moscovit, țări sau dictatori, au simțit o deosebită predilecție pentru planurile de cucerire mondială. Dacă, dealungul ultimelor veacuri, metoda de formulare și de încercare de punere în practică a variat, esența acestor planuri a fost neconținut aceiași. Odinioară, aceste planuri de cucerire se făceau în numele rațiunii de stat, în numele celei de a Treia Rome a călugărului Filoteu, a panslavismului sau a panortodoxismului. În vremea noastră ele se ascund sub numele răsunător al democrației populare, al Internaționalei comuniste și al pacifismului moscovit. Desigur, între Petru cel Mare și Stalin există o singură diferență de grad, nu o diferență calitativă. În timp ce Testamentul lui Petru cel Mare pune problema cuceririi mondiale pe calea armelor și a diplomației rusești, Stalin ascunde aceleași obiective sub un număr mai mare de formule și piruete propagandistice, ceea ce dovedește că, de câteva secole încoace, oamenii stepei au câștigat în ipocriză asiatică.

Pentru a dovedi substanța politice brute imperialiste a Moscovei, nu avem nevoie de documente revelatoare, nici de declarații solemne care să îndrumaze pașii țării roșii de astăzi. Practica politica moscovită din momentul în care Stalin s'a cățărât în vârful puterii, constituie o dovadă atât de evidentă, încât nu mai este nevoie de documente solemne. Dar politicii rusești i-au plăcut întotdeauna planificările și lui Stalin, atât de metodic și de „revoluționar”, i-au plăcut planificările, mai mult decât oricărui țar pravoslavnic. Există, ca atare, un mare număr de documente, care proclamă fără greș politica imperialistă a Moscovei și ambițiile sale de dominație mondială. Senzaționale sunt, din acest punct de vedere, memoriile ultimului șef al serviciului de contrașpionaj american, Elias Zacharias, care s'au publicat în numeroase ziare din Apus. În aceste Memorii, ni se revelează discuțiile care au avut loc într-o faimoasă reuniune secretă a Biroului politic moscovit, la 28 Ianuarie 1948. Colonelul Khrlov, membru al subcomisiei speciale militare pe care o prezidează hătrânil mareșal Vorogilov, care a asistat la acea reuniune și la altele posterioare de mare importanță și care a predat mareșalului Rokosovski, viitor dictator al Poloniei, planurile și deciziile acelor reuniuni, cu privire la Europa, a fost cel care, evadând din Rusia, a înmănat acele planuri serviciului de spionaj american. Astfel s'au aflat planurile de cucerire sovietică în Europa, discutate în cursul anilor 1948 și 1949. Pentru Stalin și pentru consilierii săi, Europa se prezintă ca o pradă ușor de stăpânit, adică în aceiași situație în care o socotea ajunsă Petru cel Mare, în Testamentul său. Pentru Stalin, Hitler a căzut fiindcă a avut aliați slabi și Statele Unite vor cădea și ele fiindcă aliații lor

europeni sunt slabi și „trebuie să se alimenteze în fiecare zi cu transfuzii de sânge american”. Pe de altă parte, după același criteriu al lui Stalin, numai Polonia, Cehoslovacia, Ungaria și Bulgaria, vor putea face față Franței, Italiei, Belgiei și Olandei. Un alt element cu care contează strategia moscovită, ar fi deficiența teoretică a strategiei americane de război, după informațiile generalului rus Sarayev, atașat militar la Washington și ale colonelului Anatol Galkovsky. Este vorba, în linii generale, de planuri care se bazează pe un dispreț aproape total al potențialului dușman. Este aceasta o atitudine tipică în orice politică imperialistă belicistă, o atitudine care făcea ca înaintașul lui Stalin, țarul Petru, să socotească Europa drept o lume putredă, ușor de supus. Din planurile formulate în reuniunile Politbiuroului, în cursul ultimilor ani, s'ar deduce că Statele Unite sunt incapabile de a mobiliza civilă masivă și incapabile să facă față unui mare atac rusesc contra bastionului american, care ar trebui să aibă loc între 1954—56. Dar mai cu seamă contează Stalin pe factorul economic. După rapoartele făcute de consilierul său economic de încredere, Tchepakov, Stalin crede ferm în sărăcirea progresivă a muncitorilor din țările capitaliste și în marea criză economică a Statelor Unite.

Aliatul necesar

(urmăre din pag. 2)

materiale. Nu au poziția morală aceste cadre de a constitui o rezistență și de a trece mâine la lupta armată, fiindcă nu pot cere celor care au suferit mizeria, foamea și bolile să lupte pentru a readuce o stare de lucruri în care partea lor va fi din nou aceeași, mai ales după ce o propagandă stăruitoare, exploatarea cu dibăcie neajunsurile trecutului, spune mereu că acea stare nu era de fapt decât. Aceasta explică politica brațelor încrucișate preconizată de membrii Comitetului nostru Național și explică de ce eforturile anglo-americane rămân exclusiv în sectorul informațiilor, fără să treacă la organizarea unui aliat în spatele frontului inamic, a cărui importanță o vor descoperi iarăși prea târziu. Dușmanii implacabili ai comunismului, singurii de care el se teme și singurii în stare să-l dea lovitură care să-l sgardeie sunt cei care stau pe poziție nu pentru recăștigarea unor privilegii pierdute, ci pentru apărarea ființei neamului și a patrimoniului lui spiritual, cei al căror conflict cu comunismul este de o natură mai adâncă și ireductibil. Pentru ei nu se pune

problema justificării luptei, nici a hotărârii de a o da în orice condiții și cu orice sacrificii, ci numai probleme de tehnică și de eficiență.

Cei care sunt obișnuiți să gândească în termeni de mijloace materiale, sunt paralizați în clipa când aceste mijloace materiale le sunt confiscate. Evenimentele vor arăta că trebuie să se facă apel la cei care sunt în măsură să se facă ascultați în rândurile celor dintre cari astăzi comunismul își recrutează partizanii: tineretul, muncitorii, țăranimea săracă. Precum și în rândurile astăzi amorfe și terorizate. Este semnificativ faptul că aproape toți cei care vin în streșnătate cu gândul de a participa la lupta împotriva Rusiei Sovietice, caută să dovedească o legătură cu Mișcarea Legionară, dacă nu prin activitate proprie, cel puțin prin legăturile sale de rudenie sau de prietenie cu legionari.

Necesitatea de a face față evenimentelor va impune studierea cu seriozitate a situației. Dacă se vor căuta mijloace, metode și soluții noi, ele se vor găsi.

Un nou lagăr de muncă forțată a luat ființă la Vlahița, în apropiere de Miercurea-Ciuc, localitate având de mult o tristă faimă în această privință.

Prizonierii dela Vlahița — printre ei sunt și numeroși preoți și călugări uniți — lucrează în minele de pirită din masivul Harghita. Condițiile de viață sunt identice cu acelea din celele și pușcăriile regimului. La Vlahița nu există nici medic și nici infirmerie bolnavii așteptând cu resentimente ceasul morții. Comandant al acestui lagăr de exterminare este un căpitan Andras Andras, ungur din partea locului.

Episcopul de Oradea Nicolae Popovici, a fost demis din funcțiune „pentru interesul superior al Bisericii” și în urma unei hotărâri

a Sinodului prezidat de „patriarhul” Iustinian Marina. Faptul că acea care a sosit Sinodul în acest caz nu este altul decât preotul apocritic Traian Belaycu, astăzi vicar general al Mitropoliei Ardealului devălnă pentru ce anume „interes superior” a fost demis episcopul de Oradea.

Acest ierarh al Bisericii Ortodoxe s'a vârt și lovească în clerici și credincioși uniți deservit de numărat în regiunea Bihorului manifestând o adâncă înțelegere și blândețe față de ei.

Derbăcat de lumina episcopală, Nicolae Popovici a fost „condus” la mănăstirea Crasna. În R. P. R. mănăstirea a devenit pentru clerici ceea ce pentru mironi este domiciliul sub supraveghere anticamera păcurări.

Informații

C R O N I C A

Un mare discurs

La San Francisco, în Memorial Opera House, acolo unde acum cinci ani s'a întemeiat Organizația Națiunilor Unite, președintele Truman a rostit un mare discurs.

Pentru lumea înfrigurată de spaima unui nou războiu, pentru popoarele care gem în selavia sovietică, cuvântarea președintelui aduce o asigurare și o nădejde. Asigurarea că civilizația creștină nu va fi lăsată pradă hoardelor întunecului și nădejdea, pentru popoarele azi oprimate, că ziua eliberării se apropie.

Dificultățile de recrutare în America. Revista elvețiană „Die Wochenzeitung” reproduce după „U.S. News and World Report” o statistică surprinzătoare pentru o țară care și face un titlu de glorie din standardul de viață ridicat și instituțiile sale democratice. Numărul celor respinși de către comisiile de recrutare depășește uneori 60%. Cauzele: 27% sunt respinși pentru că sunt gâșpi înapi fizicește; 21% sunt considerați neevoluati sub raport intelectual și afectiv; în fine, cecace e mai grav, 12% dintre tinerii între 18 și 25 de ani au fost condamnați pentru delict de drept comun.

Buget record. Pentru anul 1952, bugetul militar american va atinge o sumă de 66 miliarde dolari. După evaluări preliminare, costele prevăzute pentru echiparea celor trei arme sunt: 24 miliarde dolari pentru armata de uscat, 23 miliarde pentru aviație și 19 miliarde pentru marină. Experții militari admit că aceste sume sunt prea mari pentru a fi absorbite chiar de capacitatea uzinei a industriei americane.

Duplicitatea lui Tito. Apelului de ajutor lansat recent de Tito i se va răspunde în parte prin acordarea unui împrumut de către Banca Internațională, iar America va furniza alimentele necesare prevenirii unei foamete generale în Jugoslavia. Totuși, rezistența împotriva regimului Tito a crescut în cercurile americane, care nu sunt convinse că acesta a rupt definitiv relațiile cu Rusia. Aceiași temeri se observă și în alte țări. Astfel, guvernul belgian a interzis în ultimul moment livrarea utilitatilor unei fabrici de textile Jugoslaviai.

Unificarea serviciilor de propagandă americane. Sub numele de National Psychological Strategy Board (N.P.S.B.) a luat naștere un nou comitet director de propagandă în America care va coordona activitatea serviciilor de resort de până acum. Deși controlat de State Department, comitetul va include reprezentanți ai ministerului apărării naționale și ai serviciului secret al armatei. Se afirmă că noul organism va reuși să dea mai multă eficacitate propagandei americane în cadrul ofensivei adevărului anunțată de președintele Truman și că în acest scop va fi extins și programul emisiunilor „Voice of America”.

Generalizarea fabricării bombelor atomice. Gordon Dean, președintele comisiei energiei atomice a Statelor Unite, a declarat, în cursul unui interviu, că în cel mult zece ani vor putea și țările mici să producă bombe atomice, procedeele de fabricație simplificându-se rapid.

Planul cincinal. Cu toate că planul cincinal sovietic în curs se află în anul aceste, Moscova n'a făcut până acum nici o aluzie asupra eforturilor economice de realizat în următorii cinci ani. Se pare că propaganda bolșevică va încerca în viitor să galvanizeze elanul productiv al maselor proletare prin popularizarea de proiecte speciale spectaculoase, cum ar fi construcția celor două centrale hidroelectrice della Kuibiev și Stalingrad.

Stalin își caută feciorul. Ziarul „Sovetskaya Armia”, organul trupelor roșii de ocupație în Germania, a publicat o scurtă notă în care anunță că Stalin oferă un premiu de un milion de ruble descoperitorului mormântului fiului său care a murit într-un lagăr de prizonieri din Bavaria în 1944. „Die Weltwoche” scrie că moartea băiatului lui Stalin, luat prizonier de germani în Iulie 1941, nu e confirmată și că sunt indicii că acesta ar fi preferat după capturare să și piardă urma în vreo țară din Vest.

menajare toate manevrele odioase ale U.R.S.S., dacă a denunțat toată făgădnicia propagandei sovietice, dacă a enunțat hotărârea de a realiza pacea prin O.N.U. și dacă întru realizarea acestei păci a făgăduit că nu va cruța niciun efort, discursul său este însă mare prin precizarea: „n-o vrem pacea, însă o pace bazată pe dreptate”.

Față de pacea de echilibru atât de des enunțată și făgăduită, pacea pretinsă prin discursul său, de către d. Truman, este pacea unui mare gânditor politic. Pacea bazată pe dreptate este singura pace adevărată, durabilă. Pacea bazată pe echilibru este — cum a fost totdeauna în trecut — pacea pregătitoare a războiului următor.

Extinderea războiului în Asia

După succesul relativ raportat de Republicanii la alegerile pentru Congres se crede că politica externă a Statelor Unite își va deplasa centrul de greutate în Asia. Evenimentele au luat-o însă înaintea programelor de partid și au împus Americii să arunce forțe puternice împotriva sateliților sovietici de pe continentul asiatic, în timp ce Rusia continuă să mențină relații diplomatice cu puterile vestice.

Intervenția din Coreea a fost socotită o eroare militară, indispensabilă din punct de vedere politic. Dar odată angajat războiul în Asia, se pune încrederea în Coreea, dacă America își poate permite luxul de a aștepta ca Rusia să ia inițiativa ostilităților în Europa.

Campania din Asia are de învins multe greutăți printre care cele mai importante sunt: lungimea liniilor de aprovizionare, lipsa căilor de comunicație, necunoașterea terenului, clima și mai ales rezervele inepuizabile de material uman ale inamicului, care nu-și face nici un fel de problemă din sacrificarea nerapională de vieți omenești. Superioritatea în oameni nu apare atât de zdrobitoare, dacă se are în vedere posibilitățile industriale locale neînsemnate. Sutele de divizii chineze sunt redutabile numai în măsura în care Sovietele le asigură echiparea. Pe de altă parte, nu e mai puțin adevărat că o armată care poate fi reînprospătată neîntrerupt cu recrutul din miza masă de 450 de milioane de oameni va rezista unui înamic superior înarmat.

Generalul Wademyer, fostul șef de stat major al lui Chiang Kai Sek, a scris în evidență după semnarea primelor unități regulate chineze în Coreea porțile unei angajări totale a Statelor Unite în China, unde eficacitatea bombelor atomice e indoehică. Propaganda postului de radio din Peking a preluat acest argument, afirmând cu cinism că întrebarea este întregul stoc de bombe atomice americane n'ar umplea nici un sfert din populația chineză. Aglomerațiile urbane sunt puține și dotate cu stabilimentele industriale rudimentare. Deci masele chineze ar rămâne disponibile, iar uzinele rusii, la adăpost de bombardamente, le-ar furniza armamentul necesar pentru măcinarea forțelor aliate.

E posibil cu aceste calcule să și se facă și Rusia când anunță pe de o parte ridicarea producției de oțel la 50 de milioane de tone, iar pe de altă parte angerează convocarea unei conferințe a celor patru puteri care să restabilească pacea în Europa. Refuzul net cu care propunerile sovietice au fost întâmpinate la Washington arată însă că guvernul american e conștient de instabilitatea războiului anticomunist și că nu-și va uza resursele în Asia, lăsând producția de războiu sovietică să lucreze neîntrerupt. Dilema demodământului înconjurat dintre Rusia și America e împiedicată dacă Rusia va întări agresivitatea în Europa pentru a câștiga în Asia, va trebui să a lase America Sovietele, pentru a nu pierde și Europa și Asia.

E X T E R N A

Invadarea Tibetului

De trei decenii, statul teocratic tibetan — deși formal sub suzeranitatea Chinei — s'a bucurat de o autonomie completă. Invazia trupelor lui Mao Tse a fost considerată de aceea doar ca o acțiune destinată să refacă prestigiul regimului din Peking, zdrominat de inactivitatea dovedită de acesta în fața succeselor armatei Națiunilor Unite în Coreea. Intervenția de mai târziu a diviziilor manciuriene a dovedit contrariul.

Primul efect al invadării Tibetului a fost înfrântărea raporturilor cu India. Pandit Nehru, care s'a complicat până acum în rolul de campion al solidarității asiatice și de mijlocitor între Est și Vest, s'a văzut redus peste noapte la adevăratele sale dimensiuni politice, ale celui unui stat tânăr, sfâșiat de dimensiuni interne și căruia îi lipsesc elementele de forță reală, pentru a putea sta pe picior de egalitate cu marile puteri tradiționale. Totuși serviciile pe plan diplomatic aduse de către India Chinei au fost apreciabile. Se știe că, pentru păstrarea armoniei între membrii Commonwealth-ului, Anglia a trebuit să secondeze India în hotărârea de a recunoaște guvernul Mao Tse-tung și să sprijine propunerile făcute în favoarea Chinei de către delegatul indian la U.N.O. Atitudinea Indiei dela declararea războiului din Coreea s'a apropiat mai mult de punctul de vedere chinez și a culminat în refuzul de a participa la lucrările comisiei instituite de Națiunile Unite pentru reglementarea situației din republica coreeană după trecerea paralelei 38.

E greu de crezut așa dar că o simplă chestiune de prestigiu sau chiar intenția de a exercita prin vecinătatea directă o influență mai puternică asupra agitațiilor organizațiilor comuniste în China ar fi fost motive suficiente pentru intervenția militară în Tibet. Pierderea prieteniei Indiei cântărește mult mai greu decât aceste avantaje problematice.

Nici atracția exercitată de bogățiile posibile ale subsolului tibetan nu e un argument valabil. Nu s'au făcut nici un fel de prospecțiuni pentru a stabili natura și valoarea acestor bogății și apoi, în cazul când ar exista, exploatarea lor ar fi legată de dificultăți enorme. Însăși imensele rezerve subterane chineze nu pot fi exploatare din cauza lipsei de capital și căi de comunicații.

Ocuparea Tibetului urmărește numai obiective strategice imediate. Peisajul lunatic al imensului pustiu tibetan e foarte potrivit pentru instalarea de baze aviatice, care ar asigura forței aeriene rusești controlul Indiei, Burmei și Siemului. Faptul că Mao Tse a întreprins cucerirea Tibetului în pragul iernii, când se cunosc dificultățile pe care le are de întâmpinat un corp expediționar într-un pînut cu temperaturi care coboară în luna Ianuarie până la 50 grade sub zero și înaccesibil în acest anotimp aprovizionării din afară, mai dovedește încă altceva, și anume că generalizarea războiului din Asia e așa de apropiată încât amânarea oprărilor de invazie până în primăvară ar fi contravenit urgenței planurilor de războiu sovietice.

„La Constitution”

Cea de a patra republică franceză a intrat la 13 Octombrie în al cincilea an de existență, însă însoțită de așteptată după declararea ei nu a avut loc, Franța continuând să sufere de aceleași stări morbide ca și sub a treia republică.

E un paradox că tocmai țara marelui revoluții republicane a suferit cel mai mult de pe urma regimului care s'a impus ca model aproape în toată lumea. S'a vorbit mult timp de o decadentă biologică a poporului francez — tenă pe care au agitat-o în deosebită sociologii germani dela 1870 încoace. Evoluția demografică din ultimii ani a infirmat această tenă.

S'a căutat explicația eclipsei prestigiului de altădată al Franței în apariția noilor puteri continentale. Constatare adevărată în parte, dar care nu poate justifica instabilitatea internă. S'a reproșat economiei franceze incapacitatea de adaptare la ritmul revoluției industriale moderne. Geniul financiar francez a compensat însă mereu handicapul productivității, cum se vede și din bilanțurile comerciale favorabile. Remarcabil în această privință e că numai în quarțul expirat excedentul rezultat din schimbările de măruri cu străinătatea a fost de 150 de milioane de dolari. Criza reală și în vremea republicei a patra a rămas aceeași, criza de regim. Republica franceză a oferit în permanență tabloul instabilității guvernamentale, ineficienței progresive a aparatului de stat și rigidității concepțiilor urmate în politica externă. Viața politică a fost redusă practic la joacă sterilă din parlament, unde violentele dispute dintre diversele facțiuni maschează numai solidaritatea existentă între profitorii regimului. Pe bună dreptate constata André Tardieu că le peuple souverain a devenit le souverain captif, prizonierul politicilor de profesie.

Încercarea mareșalului Pétain de a produce o reînnoire a Franței a eșuat din cauza vitregiei împrejurărilor în care a fost întreprinsă. Reforma constituțională preconizată la rândul său de generalul de Gaulle a fost sabotată de coaliția dintre la troisième force și comuniști. Chestiunea modificării constituției n'a încetat însă să preocupe opinia publică franceză. Cu apropierea alegerilor generale din primăvară, ea a fost reactualizată și în ultimele dezbateri din Camera deputaților. Schimbările recomandate nu corespund revizuirii cerute de generalul de Gaulle care vrea ca președintele republicei să fie în același timp, ca în America, și șef al guvernului și să întărească astfel considerabil autoritatea puterii executive, ci e mai mult vorba de modificarea articolului 52 al actualei constituții. Acesta prevede în cazul disolvării parlamentului intrarea în guvernul de tranziție a câte unui membru din fiecare grupare politică nereprezentată în cabinet. Dar intrarea unui Gaullist și a unui comunist în guvernul de alegeri ar accentua mai mult caracterul viitoarei lupte electorale de probă de forță între dreapta și stânga, întrecere din care mișcarea generalului de Gaulle va ieși fără îndoială învingătoare. Zelul reformist manifestat pe neașteptate de forța a treia e provocat mai ales de perspectiva acestei victorii, care ar confirma opinia exprimată de domnul Churchill la terminarea războiului, că Franța își va regăsi strălucirea trecută numai după instaurarea unui regim autoritar condus de o personalitate de mare prestigiu.

„Spectator” din 3 Noembrie, într'un comentariu intitulat „Bunul simț a intrat în chestiunea spaniolă” aprobă hotărârea O.N.U.ului de a ridica embargo diplomatic asupra Spaniei și blamează atitudinea proștitoare a guvernului britanic. „Hotărârea Națiunilor Unite reprezintă o întoarcere la politica sănătoasă. Refuzul unor țări să mențină raporturi cu Spania, în timp ce întreprind relații diplomatice normale cu Rusia în Jugoslavia totalitară, a fost numai o dovadă de slăbiciune și securism doctrinar. Efectul a fost n-ai curând întărit decât slăbirea regimului Franco. Statele Unite merită să fie felicitate pentru că s'au unit modus vivendi cu Spania în acord cu principiile de cooperare și bun simț. Altul e verdictul contra deciziunii guvernului britanic de a se abține dela vot. Fără îndoială guvernul Attlee a pînă scoțat de sentimentele anti-franquist ale aripii sale stângi, când și-a dovedit incapacitatea de a lua o atitudine într-o chestiune care influențează direct securitatea întregii Europe occidentale”.

„The Economist” din 4 Noembrie susține că realizarea unității Europei ar trebui începută cu unificarea politică, cea economică urmând să fie ultima sau chiar să nu aibă loc niciodată. Una dintre marile tragedii ale Europei post-belice este că puternica tendință spre unitate, care există fără îndoială în opinia publică a fiecărei țări, a fost rădăcinată de încercarea de a unifica prin integrare economică. Ori aceasta însumă să se înceapă cu partea cea mai dificilă. Națiunile nu sunt de acord asupra unei politici economice comune; mai mult, ele nu sunt convinse în inimile lor că politica economică trebuie să fie internațională, ci dimpotrivă cele mai multe cred în puternicul instrument al unei planificări pur naționale”.

„The Tablet” din 3 Noembrie afirmă că mare parte dintre germanii preferă planul francez pentru participarea Germaniei la apărarea Europei, care, aplicat, ar refăce încrederea publicului german decăzut și l-ar scoate din poziția de neutralitate. „Nu vorbe, ci acțiune trebuie să premeargă. Faptul așteptat de toți germanii democrați, și față de care orice altă considerație și măsuri sunt secundare, e Europa. Schuman a înțeles acest lucru mai bine decât mulți Englezi. Planul său bazat pe ideea unei cooperări europene neînfrângute de interese naționale sau particularizate va putea pregăti drumul pentru cooperarea politică”.

„Time” din 4 Noembrie publică o recenzie a cărții autobiografice a lui Virgil Gheorghiu — „Ora de dăruire și victorie” — tradusă în engleză de Rita Eldon. Recenzorul își exprimă părerea că succesul conștient de această carte în Europa nu e de o repetă în America. „În ciuda popularității sale în Europa, The Twenty-Fifth Hour nu e o capodoperă literară. Apunsa a prea încălcat de coincidență și caracterelor sunt nedezvoltate. Ușigăta cărți mapulată a lui Gheorghiu nu e nici originală nici convingătoare. Căsoare de cărți vigoare e evident documentară a însemnătății omului față de om, nicidecum specifică erei magistrale”.

„Die Weltwoche” din 26 Noembrie publică sub semnătura directorului revistei, Karl von Schumacher, un articol, în care sunt analizate riscurile întârzierii înădării Germaniei în frântul european. Autorul demonstrează că pericolul unei hegemonii prusace nu va mai reveni niciodată și că singurul pericol de conjunctură e să se revie împingerea Germaniei în brațele Sovietelor. „Pericolul german nu poate veni dela o reînălțare ordonată în cadrul Europei, ci numai dela redobândirea unor forțe care călăuzite de experiența trecutului ar trece de partea Estului”.

„Die Wochen-Zeltung” din 9 Noembrie, pleacă dela o declarație făcută de Stalin în 1945, că o coexistență în lume a statelor capitaliste și a Uniunii Sovietelor e imposibilă, crede că după intrarea sateliților asiatici în războiu ea veni rândul celor europeni. „Rusia poate să facă n-ai pe neașteptate de curtea europeană pentru a forța aderarea în diploma unui războiu pe două fronturi — și asta fără a avea nevoie să sacrifice un singur soldat”.

EXPERIENȚE COREENE

Tot mai des se repetă în corespondența de război din Coreea, constatarea că lupta este neamănit mai grea acolo decât în războiul trecut.

Greutățile evidențiate nu provin atât din plafonul jos al norilor care stingherește sau împiedică acțiunea aviației, nici din regimul ploilor care fac impracticabil terenul și nici chiar din dificultățile unui teren accidentat și lipsit de căi de comunicații. Desigur toate aceste elemente contribuiesc la agravarea condițiilor de luptă, însă dificultatea neprevăzută, necunoscută și neexperimentată de către armata americană este hărțuiala de partizani.

Infiltrații mai de mult sau recent, în timpul bătăliilor, partizanii se dedau la o luptă neregulată care contravine tuturor luptelor „fair play” pentru care soldatul american fusese pregătit. Alarma dată în jurul acestui fel de luptă al partizanatului evidențiază și pericolul și eficacitatea genului.

Noi, Românii, cunoaștem din campania în Rusia, în 1912—1914, primejdia ce o constituie pentru o armată regulată aceste aparițiuni neașteptate ale unităților de comando partizane în dosul frontului. Prin intervenția lor se poate uneori nimici o acțiune importantă. Dar mai bine decât oricând, Sovieticii care au imaginat această luptă îi cunosc eficacitatea și i-au pus la punct tehnica. Deaceia ei o vor folosi ori de câte ori vor avea nevoie și li se va prezenta ocazia.

În eventualitatea unui război, în orice parte a pământului, armatele sovietice o vor utiliza. Întreaga politică de dincolo de cortina de fier se bazează pe pregătirea acestor elemente de luptă.

Oamenii avizați și-au dat seama de această politică și zăririi au dat alarma asupra „tehnicii sovietice”. Socoim, ea atare, că nu este de prisos să insistăm asupra unui interesant aspect al acestei lupte partizane, de data aceasta în folosul Occidentalilor și al luptei de eliberare ce va trebui totuși a fi dată.

Desigur, în ipoteza declanșării unui război în Europa, Sovieticii scontează acțiunea coloanei a cincea, cu grijă pregătită în Occident, după cum contenează pe acțiunea partizanilor ori unde îi vor avea.

În acest scop ei și-au creat în țările așezate satelite o masă de oameni devotați fie prin fanatizare doctrinară, fie prin mari avantaje de ordin material. Acești oameni au misiunea de a întreține o atmosferă de ostilitate împotriva Occidentului și în special a Statelor Unite. Și avem informații și deci motive de a crede că în parte au reușit așa cum de altfel am arătat-o în această publicație. (vezi S.O.S. Iulie 1950.)

În caz de război toți acești oameni vor face ostentație oricărei încercări de independență națională și de rezistență împotriva Sovieticilor pe tema bine cunoscută propagandă a imperialismului american. Ei vor invoca indiferentismul de până acum față de țările de dincolo de cortina de fier. Și nu este exclus ca oboseala atăturilor ani de suferință să narcotizeze clanul unei svăcui de constituție și instinctul de

conservare etnică să nu reacționeze. În acest caz toată masa de 120 milioane de suflete care așteaptă o dreptă eliberare, chiar dacă nu ar fi activă pe linia sovietică, va fi absentă pe planul eliberărilor. De bună seamă aceasta nu e un cuvânt de a răspunde: treaba lor.

În lupta de dărâmare a comunismului ea plagă a omenirii, datorită noastră a celorlalți e să evităm această cădere în mrejele sovietice sub orice formă.

Așa cum de atâtea ori am spus-o, nu este de ajuns să învingem comunismul pe calea armelor ci va trebui să substituim ideologiei marxiste o ideologie care să scoată pe om din fagașul materialist.

Pentru aceasta, omenirea trebuie să aibă convingerea că va găsi în tabăra cealaltă mai multă dreptate, mai multă omenie. Pentru aceasta toți cei care astăzi sufăr, trebuie să aibă sentimentul că nu sunt părăsiți. Să nu uităm că orice om este sensibil la semnele de atenție care i se dau lui sau a lor lui.

Ori în toate discuțiile care se urmează în comitete de trei sau de doisprezece, peste tot nu se vorbește decât de soarta țărilor libere și care vor să-și păstreze li-

bertatea și se neglijează sau se evită să se vorbească de soarta popoarelor ce-și așteaptă liberarea.

În asemenea condițiuni Occidentul neglijează total o armată partizană ce s'ar putea ridica împotriva dușmanului comun, la vremea oportună. O sută douăzeci de milioane de suflete pot pune în linie de rezistență un număr impresionant de partizani.

Acești partizani azi i ne e a înverșunată împotriva sovietelor și pricepuți prin acțiunea lor subversivă de rezistență ce i ne e a duc în țările lor, vor cășuna comuniștilor cel puțin atâtea neajunsuri cât li se fac astăzi Americanilor în Coreea.

Pentru aceasta trebuie să li se arate ce se așteaptă de la ei, ce nădejdi se pun în ei, și mai ales că ne gândim la ei. Mijloace pentru a o face sunt destule. Iar primul și cel mai elementar dintre ele este a nu neglija pe reprezentanții lor autentici de dincoace de cortina de fier. Conștiința că sunt jiniți în evidență de Occident și că soarta lor e incredințată în mâini bune le va da și tăria să reziste și încrederea că sacrificiile lor nu vor fi zadarnice. În chipul acesta vom fi siguri că lupta partizană va ușura nebanuit sarcina ce va reveni mâine acțiunii de eliberare. —

INSFĂRȘIT

„On decontre aujourd'hui qu'il n'y a pas de fait possible aussi longtemps qu'on cœur de l'Europe, à la place de l'Allemagne, s'étend un espace vide que tend à recouvrir les tentacules de l'Empire Soviétique. Mais il y a quelques années, la diplomatie des démocraties occidentales, par la formule de la capitulation inconditionnelle d'abord, par les méthodes d'occupation ensuite, semblait s'ingénier à créer ce vide. Il a fallu attendre 1950 pour que nos hommes d'Etat reconnaissent une vérité familière à tous les Norpois du passé: une Europe sans Allemagne est une Europe livrée sans défense à la Russie.”

Nimeni nu poate bănuși pe d. Raymond Aron, care iscălește aceste rânduri în „Figaro”, că ar fi prin sânge sau trecut, filogerman. Dar în colțurile lui de goretor n'ar avea nimeni nu poate tăgădui evidența. Această evidență se impune cu stringență pentru toți cei care nu sunt stăpâniți, în județele lor, de spiritul de vindictă. Orice popor încearcă să trăiască și, așa cum e și logic, să se abțină pentru un pic de fericiție mai mult. Că în această străduință unele temperamente au dincolo de col, e o fatalitate care se repetă în istorie cu fiecare agresor latin. A fost o vreme când orice om politic trebuia să aibă un plan imperialist. Și în vederea realizării lui lucra să surprindă pe cei cu care făcea alianțe ca și pe cei contra cărora le făcea. A condamnă la fuziune pe toți cei care cumpără bilete la loterie și nu câștigă, e o stupiditate. Cui așa s'a procedat cu cei care, între 1940 și 1945, au căutat și și-au oferit timpul lor etnic. Așa s'a întâmplat cu noi Românii pentru că au încercat să ne așărui la timp contra nemecilor ce s'a abținut toate noi în 1944.

Poporul român care genis sub călcăitul rusocilor s'a gândit — ca d. Roosevelt — să distrugă imperiul colonial britanic, când lăsa două sute a preferat pe cel mai mic. Însuși d. Churchill o recunoaște, după München, că statele Europei orientale, pentru a-și asigura existența, vor trebui să se alinieze frontului german.

Iată deci că tratamentul aplicat, prin trădare sau prin vinovăție, popoarelor de dincolo de cortina de fier este o așărui de vindictă a tuturor Norpoizilor minți ai diplomației mondiale. Ce stăruie în spatele lor? Au nu interesează, istoria ta fiza toate posibilitățile. Căciace azi este recușat, sunt mizeriile unor popoare cărora li se aplică un masiv și de durată Nürnberg, pentru o anumită mentalitate un dă dreptul de viață în chip egal.

La fel de așărui aplicat, prin trădare sau prin vinovăție, popoarelor de dincolo de cortina de fier este o așărui de vindictă a tuturor Norpoizilor minți ai diplomației mondiale. Ce stăruie în spatele lor? Au nu interesează, istoria ta fiza toate posibilitățile. Căciace azi este recușat, sunt mizeriile unor popoare cărora li se aplică un masiv și de durată Nürnberg, pentru o anumită mentalitate un dă dreptul de viață în chip egal.

Am scris aici în nenumărate rânduri că titlatura de „reacționari” cu care suntem tratați este fără semnificație. Am arătat că în lupta anti-comunistă noi suntem veterani. Am evidențiat că singura noastră vină este de a ne fi ridicat contra comunismului încă de pe vremea când actualii protagoniști ai luptei anti-comuniste erau oligoci cu Kremlinul. Totuși se continuă discriminarea fără înțeles, în toate actele de politică mondială.

„Seules les passions mal éteintes permettent de comprendre l'étrange dialogue qui s'est institué entre négociateurs français et américains” precizează d. Raymond Aron, și continuă: „à partir du moment où l'on prépare sérieusement la défense militaire de ce qui reste d'Europe à l'ouest du rideau de fer comment exclure les 47 millions d'Allemands?” Iată, reducă la proporții Germaniei vestice, problema pe care o ridicăm permanent. Pentru ce în așăruiare Europei se face abstracție de cele 120 milioane de suflete de dincolo de cortină, care nu fac decât să așărui, cu arma în mână, zău binecuvântată o ridicării lor împotriva tiraniei comuniste?

Chiar și Franța (pe unele laturi neutralistă) începe să vadă că rădăcina împotriva faștilor adversari este depășită de necesitățile istorice ale rezării de față. Între Americani se manifestă oarecare ostilitate pentru abuzul termenului de „democrație”. Înțelegem foarte bine. Vrem să vedem însă cât mai curând renunțarea la celălalt abuz de termen, cel de „reacționar”. Noi care suferim din această pricină și acum, unde Rușii ne macină în subțimțea noastră spirituală și în puterile noastre materiale, și aici, în diaspora, unde ni se aplică tratamente de climă, credem că a zău timpul să fim înțeleși de domni Norpoiz.

Nă se înțeleagă odată că pe sinceritatea noastră ideologică se poate rezuma o acțiune întărită și se poate clădi o societate mai bună, mai de omenie decât aceea a vindicelor, ori că și fără ele de justitate. Credem, în sfârșit, că dela simțul nostru politic, dela prevederea noastră și dela țărnia credinței noastre, civilizația are de câștigat mai mult decât dela revolva ce poate încălzi într-un suflet nedreptăți.

Dacă d. Raymond Aron nu se teme de reamintirea Germaniei, suntem în drept să credem că întregul Occident se teme și mai puțin de reacționarișmul nostru. Și cu această credință, nădărdim că în sfârșit lumina a început să se facă.

De ziua Arhanghelilor Mihail și Gabriel

„Ca niște făcitori ai lumii, și ai bisericilor, și mai mari cetelor puterilor celor de sus — Mihail Voevodul și Gabriel, mai marele îngerilor — luați în paza voastră, această obște creștină.”

Dintr-o cântare bisericănească.

Biserica creștină a aflat de bine, să așeze în calendarul vieții ei — în ziua de 8 Noemvrie — pomenirea căpeteniilor oștilor cerești, a Arhanghelilor Mihail și Gabriel.

Mihail înseamnă „Cu noi este Dumnezeu”, înseamnă spadă de foc, vitejie și pavăză dumnezeiască.

Gabriel înseamnă „Vestea cea bună”, bucurie fără de margini, binevestirea Celui ce va să vină să ducă mântuire omenilor.

Iată cum biserica noastră, prin praznicul zilei de 8 Noemvrie, vine să ne pună în față două concepții de viață, nu contrazicându-se, ci mai de grabă completându-se, ca două raze de lumină, cari pleacă din același punct. Una spre nemărginirea vieții spirituale, spre lumea îngerilor și a sfinților, cari pururea văd fața lui Dumnezeu. Alta spre întunecul acestei vieți. Spre lumea aceasta mărginită, a frământărilor și a regăsirilor, a vijeliei și a păcii, a îndoelii și a certitudinii, a bucuriei și a plânsului, a biruințelor și a înfrângerilor.

Acestea e drumul vieții, în stadiul ei de regăsire, de întâlnire cu maturitatea.

Și iată că, în acest stadiu, viața se transformă în spadă de foc, în vijelie, și pavăză dumnezeiască. E viața mihailică, e lupta perpetuă cu întunecul acestei lumi, fie pe planul ei spiritual, fie pe planul ei material.

Deaceia Arhanghelul Mihail rămâne patronul luptătorilor, a căror viață e plină de neliniște. O neîmpăcare cu viața ușoară, care se rătăcește în compromisuri și renunță de a căuta marile frământări ale vieții. E lupta perpetuă, întâi cu tine însuși, cu pornirea instinctelor, cu egoismul de a fi numai al tău și complet înstrăinat de soarta apropiului tău. E lupta dintre divin și omeneș. E regăsirea omului în sine. E readucerea omului la chipul și forma lui originară, așa după cum Dumnezeu l-a făcut după chipul și asemănarea Sa.

Cu drept cuvânt se poate afirma că nu există viață de mijloc, în sens de târguială, în sens de balansare. Viața nu poate avea decât numai două alternative. Ori e închinată lui Dumnezeu, ori e lăsată pradă diavolului. Viața se trăiește pe extreme. Ea nu e determinată nici într'un sens, nici într'altul. Poate să fie ajutată în drumul ei, dar nici cum arbitrar determinată.

Viața de mijloc formează baza de plecare, într-o direcție sau alta. Propriile lupte sunt acelea din care radiază soarele personalității. Și abia de aici începe să se definească viața. Dacă ești hotărât să o închini lui Dumnezeu, providența-divină te va sub ocrotirea sa; dacă te lași pradă diavolului, duburile lui te stăpânesc, făcându-te una cu pământul, trăind după poruncile a tot ce e material și vremelnic.

Mistica creștină a conturat pe Arhanghelul Mihail, în chipul unui ostaș roman, plin de vigoare și bărbăție. El exprimă sensul de dăruire, de dăruire până la capăt, până la încetarea ostilităților pe acest mare și nesfârșit câmp de bătăe, care e viața.

Arhanghelul Mihail își începe misiunea în lume, cu spada de foc într-o mână și cu balanța în cealaltă. E semnul luptei și al biruinței lui, în numele dreptății immanente.

Pe bună dreptate Mihail înseamnă: „Cu noi este Dumnezeu, înălțateți neamuri și vă plecați, căci eu voi este Dumnezeu. Doamne al puterilor făcătoare, căci pe altul afară de Tine, nu avem în nevoi. Doamne al puterilor făcătoare.”

În acest sens, Arhanghelul Mihail apare ca un apărător al raiului și conducător al oștilor cari duc la îndeplinire idealurile creștine.

El e Voevedul oștilor cerești, Domnul de a domni, în numele dreptății dumnezeiești.

Gabriel e farul de lumină, care-ți luminează drumul către telurile înalte ale transcendenței, către viața serafică și an-

gelică. E contopirea cu divinul, în sens de spiritualizare completă. Omul rămâne om, dar om dotat cu toate perfecțiunile posibile și cu înclinări normale de a duce la îndeplinire numai voia dumnezeiască.

Chipul lui, în iconografia creștină, apare plin de inocență, firav ca un copil și blând ca un miel. Fața i-e scăldată în bucurie, în bucuria raiului, fără de plâns și plină de zâmbet.

Misiunea lui e misiunea păcii, a păcii dumnezeiești, care-i fără de margini.

Ramura de crin, ce o ține în mână lui firavă, simbolizează puritatea și înălțimea idealurilor creștine.

Arhanghelul Gabriel a fost ales pentru a binevesti Fecioarei Maria că va naște fiu, care va fi Dumnezeuul păcii. E binevestirea izvorită din dragostea lui Dumnezeu-Tatăl față de creațiunile Sale, de a le trimite pe însuși Fiul Său, de a-i scăpa din prada morții, de a-i stiliza din uou, cu mâna Lui, de părinte, plin de îndurare.

Viața gabricică e viața crinului, frumusețea raiului, unde sfinții își petrec viața lor, numai în voia lui Dumnezeu.

Arhanghelii Mihail și Gabriel, rămân pământului vecinici ai lumii și ai bisericilor — unul prin pază, al doilea prin bucurie și pace — unul Voevod, celălalt mai mare al îngerilor.

Fie ca numele de Mihail, cel ce poartă Regele nostru, să fie înecunat cu armura cercască a Arhanghelilor Mihail și Gabriel, pentru ca împreună cu noi — cu toți Românii pribegi — să împlinescă vestea cea bună, așteptată cu mult dor și sete de toată suflarea românească: libertatea și independența Țării și a Neamului.

Etica anonimă și personalitatea

Într'un studiu al său despre „Filozofia Stilului” (1923) cât și în „Eonul Dogmatic” Lucian Blaga vestește venirea unui lung ex spiritual în omenire, întrezărind și identificând „etica anonimă” drept una din caracteristicile noului euect.

Dealungul semnificației timpului nostru se pare că omenirea a și făcut primii pași în această direcție. Blaga nu întrevădea nimic mai mult decât că. Era poate și greu de deslușit mai departe în ceapă deasă a necunoscutului. Dar cel puțin gândirea românească — prin Blaga și prin alții — are meritul unui efort de apropiere și experiență. (Așezim-vă vizitaci, cât și peceea originală a sufletului românesc, ar trebui, cu această ocazie, să vorbească destul de mult oricărei minți gânditoare, în cercece privește contemporaneitatea României cu liniea viitorului.)

Preocuparea unei înțelegeri adânci a direcției în care trebuie să ne fie fundamentală, întrucât de calitatea și justiciu vizitaci, depind la amănunte momente de încheiere, marta și forma istorică a popoarelor.

Sentimentul intrării într-o nouă eră a caracterizat întreaga gândire de așărui odată cu primul război mondial sau cu consecințele lui. Vrem să vorbim de sentimentul intrării în stadiul imediat în zona unor prelaceri universale, deoarece direcția impetentă către această proficere poate fi zărită mai previz încă din secolul XIX. În obșuata artelor, în nostalgia aventurii gemine, în Nietzsche, în Wagner, în Dostoevski sau în Bergson. În secolul XIX direcțiile viitorului au fost disputate aprig și fmi din toate pozițiile: vitalist-organiciste, imaterialiste, colectivist-naționale sau colectiviste de clasă, individualiste sau raționaliste — capexiev (Julius Bender) și în sfârșit existencialiste sau sceptice.

Renataci vestea un „Nou Ev Mediu”

Lucian Blaga avea însă dreptate de a-l combatte în sensul că o reajustare la formele exacte ale trecutului este imposibilă.

Omenirea nu se poate întoarce la mentalitatea naivă și înțirioacă a Evului Mediu, la un tradiționalism static, la euepa unui creștinism „irremediabil atagai la trecut” — anistoric, considerând istoria ca ceva „fălit”, ca lăra de înteres, ca lipsă de sensul necesar pentru a mai lupta și rămâne într'insă.

Probabil Berdiaeff se afla sub impresia proaspătă a cunșturării revoluciei ruse, a desprinderii de lumea marxismului, revoluționar triumfător, — pe care în parte îl acceptase (mai ales în tinerete), a exhibării său voluntar din desgușt, cât și a desguștului său în exil, alături de elita aristocrată-burgeză a emigrației ruse.

Decădă că mai târziu — în „Esprit et Liberté” — a admis că omenirea nu se mai poate scotrage căștigurilor pozitive ale Renașterii, — adică miilor elemente descoperite și asimilate în substanța omenirii, prin experiența secolelor, iar dacă Renașterea în sensul său cel mai general este astăzi epuizată, — fenomenul bulversiv nu este decât ocol ei în spăritie asistate — urmează că noi stil va țări cu sine elementele pozitive ale trecutului.

Renașterea avea stilul individualist al personalității seceice, a eului strălucit, în primul euezia se învârtie sgnosmos tot universal, simpo înțirindierilor în toate senariile, ale omului regit din necunoscut. Pe traectoria Renașterii s'au ivit monismele antice: colectivismul național și de clasă care li ridicau potenele pentru a sirvi ce gheșurile proprii, orice posibilitate virtuală a leprici personale din „norma”.

Prin aceasta, dacă reducem la linia simplă o-narbia formelor decadente ale Renașterii, alteran

(continuare în pag. 7)

Popasuri la nașterea lui Isus

Nașterea lui Isus Hristos este împlinirea făgăduinței Creatorului, făcând celor dinaintea omului, că va trimite pe Împăratul lumii. Această idee s'a păstrat chiar și în mitologiile popoarelor păgâne, ca unele care descind din aceeași păreche de oameni.

Au dorit și au așteptat pe Cel care avea să vină și înțeleptii veacurilor, a căror rațiune a fost luminată și îndrumată de legea morală-naturală. Adică de Dumnezeu în ființa omenească. Mințile lor nu și mai găsea îndestulare în produsele măritie de înțelepciunile veacurilor și nici în credințele lor păgâne.

Trebuia să vină înțeleptul universului, Socrate, care s'a măriturască înaintea discipolilor lui insuficiența rațiunii omenești.

Trebuia să se împlinescă zilele săbilității de lui Virgiliu, care în versurile lui cheamă pe acel lui al lui Jupiter, pe Împăratul măntuitor, care va aduce din nou epoca de aur pe pământ. Suetoniu și Tacit precizează că din părțile Orientului va veni mântuirea. Potrivit celor spuse de Mitela prorocul, cele așteptate se vor împlini în Betlem, dintr-o fecioară, cum glăsuia Isaia, evanghelistul Vechiului Testament.

Toate aceste dorințe și profeții s'au împlinit în zilele Împăratului Octavian August care reușește să dea conglomeratului de popoare subjugate de Romani o nouă expresie politică. Popoarele gemene sub această stăpânire romană și se frământau cum să intre pe apăsători. În țara Palestinei, se petreceau a ceea ce lucruri Peste tot pătrunse în popor un ecclésiastic aducător de superstiții, nelcredere și descurajare.

În această vreme se împlinesc, *„Istoria cea din vremea aceasta și de îngeri născuți”*.

Drumul dela Nazaret până la Betlem al celor doi dramești, care mergeau să împlinescă Scripturile, obosise pe călători. Ajunși lângă în noaptea și negăsind loc de odihnă, se adăpostesc într-o peșteră, care servea drept stație de vite. Fecioara Maria, cea neîmpătă de nuntă și pururea fecioară, cea crescută în silănta Simțelor din templul Ierusalimului, hrănită cu dumnezeieștile Scripturi, naște aici pe Cel mai presus de ceruri, care este culcat în iesle, pe paie umede și reci, ca să învețe omul din toate vremurile că smerenia singură înalță pe om; pentru că, să se mângâie cel lipsit de deslătărea lumii acesteia și să caute în sine, în conștiința lui, mulțumirea de totdeauna.

Cuvintele de mîrire ale îngerilor, să răsună deapănuri, ea s'a înțeleagă toți că preamăritărea lui Dumnezeu stă în pacea și în buna înțelegere între oameni.

Din înclinarea magilor celor prea învățați, cercetători ai cerului, să ia aminte cei ce lăpăduiesc pe Dumnezeu în numele rațiunii, că știința cea adevărată urcă spre tronul Dumnezeu.

Din înclinarea păstorilor, să înțeleagă toți conducătorii popoarelor, de astăzi și de mâine, că numai slujind lui Dumnezeu își vor împlini misiunea lor.

Din purtarea Iadului să înțeleagă toți erozii vremurilor să nu pot nămici adevărul, dreptatea, binele și frumusețea, căci ele decurg din însăși ființa lui Dumnezeu.

Și cele adevărate nu se înalță din știința neșle a Betlemului!

Nașterea lui Isus Hristos ne arată că singur Dumnezeu, autorul lumii, poate să restabilească cumpăna dreptății a sufletului, — din dragoste nemărginită pentru propria-i operă.

Când zicem: creștinismul este a doua creație a lumii, nu înțelegem suprimarea păcatului în mod radical din lume, operată de Dumnezeu fără considerarea omului.

Omul e ființă liberă. Și dacă Dumnezeu ar fi suprimat păcatul, lăsându-i totuși libertatea, ar fi suprimat și această libertate, pentru că libertatea de a păcătui, ar fi rămas pe mai departe în om. Tot dacă ar fi lăsat păcatul, suprimând libertatea omului, aceasta ar fi însemnat o nouă desfigurare a lumii, săvârșită acum de înșelul Creatorului ei. În Dumnezeu lucrul acesta ar fi o absurditate. Suprimarea libertății omului ar fi însemnat o modificare în planul creației divine, adică o schimbare de gând, o

imperfecție — lucru de neconceput în eșuțarea eternă a lui Dumnezeu. Creștinismul crează lumina din nou, asociind pe om la lucrarea divină.

Principiul acesta apare în Nașterea lui Isus Hristos. Isus Hristos, zice un mare eșuțator creștin, Dionisie Areopagitul, a adus în lumea devastată de păcat, un mod nou de lucrare: „modul teandric”, adică modul divin-omenesc.

În creștinism răul nu se suprimă radical, ci în măsura în care omul, cu făptură liberă, se asociază la lucrarea lui Dumnezeu în lume.

Omul, ca făptură liberă are în propria sa ființă germenul conducerii sale cu harul divin. Întruparea lui Isus Hristos, ca ființă divină-umană, ca Dumnezeu adevărat și om adevărat, personifică conlucrarea omului, ca făptură liberă, cu harul divin.

Biserica a concretizat această conlucrare divină-umană a lui Isus Hristos în cele șapte Sinteze Taine, care dau posibilitatea creștinilor de a trăi în comuniunea de dragoste a lui Isus Hristos.

Și așa se face, că pe planul vieții practice, din Nașterea lui Isus Hristos transpiră numai iubire, pace, și bunătaie.

Omul creștin, dar mai ales eroul creștin, are structura în ființa lui darul de a trăi după grația sfîntoasă a Sfîntului Tăine. Aceasta se manifestă în comuniunea de iubire față de colectivitatea umană și față de neamul lui.

Eroul creștin e în vrămășie de moarte, cu fatalitatea, cu soarta. Soarta e starea de jsmicie și de ticăloșie pe care o om, ori un popor, le primește cu capul plecat și cu brațele încrucișate. Soarta sau fatalitatea nu există afară din noi. Ea nu e decât numai voința noastră intrată în putrefacție.

Nașterea lui Isus Hristos este sărbătoarea cea mai bogată în festivități. Unele amintesc de dogme creștine, altele glăsuie de vremurile străvechi, de fondul istoric al fiecărui popor.

Etica anonimă și personalitatea

(urmăre din pag. 7)

În același timp dimensiunea adîncă, dinamică, unică și respectabilă a personalității.

Fenomenul acesta se poate observa plastic în arhitectură. Casa albă și cubică a secolului XX are suprafața solară a Renasterii redusă la linia simplă și uniformă — ca un protest în fața gongorismului stilistic al barocului și rococo-ului. Aceasta ar putea fi și explicația pozitivă a cubismului și suprarealismului în pictură.

Protest, ca și realitate nouă, dar încă gîngăv!

Drama acestui stil constă în faptul de a fi lipsit de o viață proprie, interioară! Sinteza unui timp spiritual ce vine — sau chiar s'au într-o nouă floră dogmatică — atât vor avea de adăugat: completarea suprafeței solare a Renasterii (ca aport pozitiv), cu o dimensiune interioară. Individualismul desfrînat, cât și monismele colectiviste, sunt laturile obiectivate și superficiale deci urâte, ale raportului adevărat dintre personalitate și etica anonimă. Din această poziție ele vor continua să se elocuențieze cu tot mai mare virulență în timpurile imediat următoare — ele reprezentînd o designare care se anulează în chip reciproc și necesar. Omeneirea nu se va putea însă reechilibra pe o soluție de dimensiune spirituală atîta timp cît va căuta să rezolve prin forme exclusiv antice, procesul de asimilare intimă a beneficiilor Renasterii.

Un ascetism „de tip medieval” nu va mai veni niciodată — ca Paradisul necesar — omeneirea treacă la adolescența tutelară. Dar ascetismul cel fără de început, pe linia lui acariană și simplă, îl întrevădem ca un ascetism exclusiv de grație, de generozitate, de vocație și de libertate.

Protp al noului stil, nu poate rămîne moralismul formelor exterioare, povai cu intenție și imperfecție la grație — pe care îl denumim Peggy.

mai ales acolo, unde religia creștină s'a identificat cu dezvoltarea însăși a celui popor, cum s'a petrecut cu poporul românesc.

În viața poporului nostru, sărbătoarea Nașterii Domnului este legată de datini și obiceiuri, care oglindesc trecutul nostru religios și național. Din ele se poate constata originea noastră latină și se întrevăd credințe din timpul paganismului transformate și îmbrăcate în forma creștină. Colindele noastre de Crăciun formează o însemnată parte din poezia românească, alături de balade, doine și alte roduri ale muzicii populare. Ele cuprind idei din Vechiul și Noul Testament și sunt plămuite de geniul poporului nostru. Colindele religioase au servit ca propagandă și ca stimulent pentru dogmele și percepțiile evanghelice. Colindele profane sunt vechi legende și descrieri de moravuri de altădată. Ele, în genere, ne amintesc de epoci glorioase creștine, de un nivel moral ridicat al străbunilor noștri.

Steaua și Vicleimul datează din primii ani ai introducerii creștinismului în Dacia, bineînțeles suferind unele schimbări dela cei care le citeau.

Iată cît ne grăește nouă tutuțora Nașterea lui Isus Hristos. Ne reaminteste între altele de tot patrimoniul tradiției noastre naționale. Când ne gîndim că peste tot acest patrimoniu, care-i al întregului neam, apasă astăzi enuful cutropitorului, gîndurile și toată ființa noastră trebuie să se prostorne cu pietate în fața muceniciei neamului. Permanențele noastre interioare trebuie să pulseze în funcție de jertfelor celor căzuți, de suferințele celor ce zac în închisori, pentru libertatea și independența Țării și a Neamului.

Nașterea lui Isus Hristos ne arată calea ce trebuie să urmăim pentru a ne putea număra și noi printre adevărații închinători ai Fiului lui Dumnezeu; altfel, pentru noi, zadarnic „răsărit-a lumii lumina cunoștinței”, zadarnic ne-a venit Răsăritul cel de sus, zadarnic rostim:

„Carele pentru noi oamenii și pentru a noastră mînduire s'a coborît din cer și s'a întrut de la Duhul Sfînt și din Maria fecioară și s'a făcut om!”

Căderea în păcat nu va muri niciodată. În schimb accentul moralei poate cădea cînd pe lăpă cînd pe intenție. O epocă de adăncime nu poate pleca decât din interior spre linia simplă și după cum faptul este încărcat în chip paradoxal cu natura intenției, morala interioară — și singura vie și cea adevărată — nu poate fi altfel decât supli; aplicată la caz, purtând deci cu sine o libertate grațioasă atunci cînd atitudinea învățată pe dinlăuri cad sau se modelează după conștințul profund al expresiei. Deasemeni nu întrevădăm saltul spre acest stil, ca venind printr-un proces aprioric al credinței, ci prin credința ca termen final al unei abisale experiențe. Afirmăm că Evanghelia în sensul ei pur — adică desprins de modalitățile de percepție a mentalităților istorice — nu reprezintă altceva decât o veșnică realitate verificată în mod continuu de către experiență.

Este ceea ce Blaga nu a întrevăzut, atunci cînd a așezat experiența exclusiv pe contul epocii noastre fără a o ridica totuși la rangul de caracteristică neîndoielnică. Deaceia popoarele care vor fi avut prioritatea unei mari experiențe a lădale, nimeni nu le va putea smulge onoarea, avantajul și gloria (gloria ca aport pozitiv al Renasterii) a unei vădite temeinicii în viitor.

Ceace „poartă în carul „lu de biruință” este sensul timpurilor!

Etica anonimă și personalitatea se pot ele concilia? Personalitatea (cel puțin indispensabilă el latură exterioară) nu poate fi opusă anonimatului.

Ceace rămîne anonim nu va fi stilul, ci etica sa în sens de pundoare. Numai „esența” este anonimă, personalitatea este ceva „hypostatic”, deci unic și neîmpuțabil.

O singură poziție poate concilia, — îmblînză laturile opuse (individualism și colectivism) a celor doi termeni: măsura creștinătății noastre!

(continuare în pag. 12)

Ziua unirii Transilvaniei

„Românii sunt incontestabil cei mai vechi și cei mai numeroși locuitori ai Transilvaniei.”

Ioșif II-lea, Împărat al Austriei.

1 Decembrie 1918

S'au împlinit 32 de ani de cînd, la Alba-Iulia, pe câmpia din fuja cetății care, cu trei veacuri înainte, se închinaze lui Mihai Viteazul, cel dintîi domn al tuturor românilor, marca adunarea națională a poporului românesc din Transilvania, Banat și Țara ungurească proclamarea unirea provinciilor de dincolo de Carpați cu România.

Lui Gheorghe Pop de Băsești, vechi și încercat luptător, care fusese ca adolescent mortor al revoluției naționale din 1848 și care putea să revendice dreptul de a fi realizat, în 1880 la Turda, unirea într-o singură grupare a tuturor românilor din teritoriile subjugate, îi revenise în această zi — cu câteva luni înainte de a închide ochii pentru totdeauna — onoarea de a prezida memorabilului act.

Alba-Iulia, această străveche așezare a Daciei, devenită în secolul II-lea gîrzuțoasă a Legiunii Gemine și capitală a celei de-a treia regiune a Daciei romane, pusă în ne-nămurată rînduri și enăscută mereu din cenaze, revedînd de tototzi și de principii, loc de glorioasă bălăii, însemna pentru români o glorioasă evocare și în același timp nume amintitor al Golgoței pe care ei urcaseră treptele istoriei.

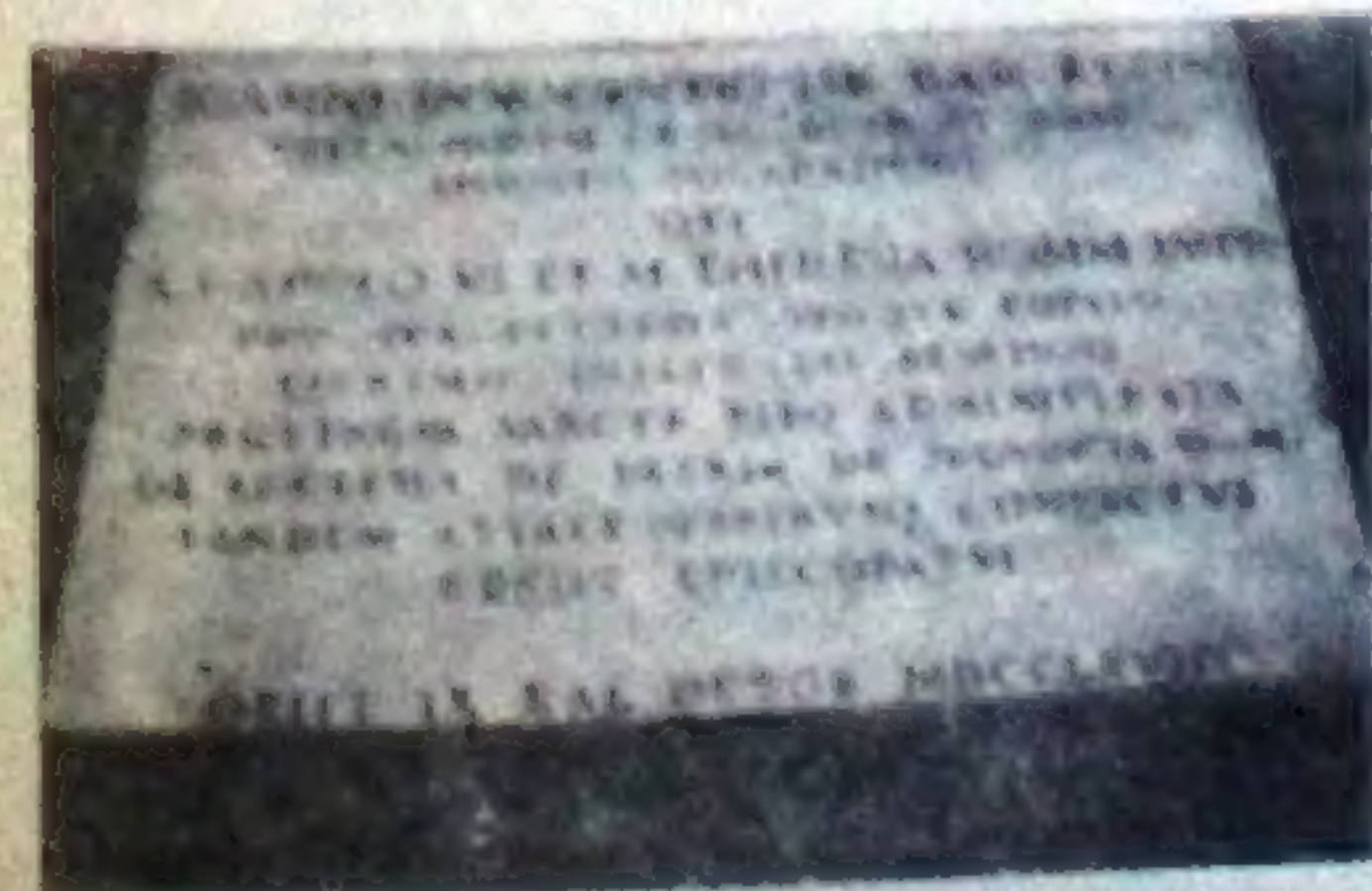
Aci fusese cel dintîi scaun metropolitan al românilor din Ardeal. Aci, după ce bătuze nimicilor oastea lui Andrei Bathory la Șelimbăr, Mihai Viteazul primise jurămîntul orimei și dietrii Transilvaniei ... La Alba-Iulia se proclamase, în 1700, unirea cu Roma ... Dar tot acolo, dinții ropilor de tortură sfîșieră trupurile lui Horia și Cloșca, fusesse pălmuit și înțepinat Avram Iancu, „crail mușilor” și așteptaseră, în adăncurile cazematei din citadelă, sute și sute de români înainte de a lua drumul fușcărilor din Vaj și din Seghedin.

În 1918, cu trei săptămîni înainte ca dorobanșii regelui României să treacă pentru a doua oară Carpații, peste 150.000 de români alergaseră din nou la Alba-Iulia pentru, sfîșîmînd lanțurile robiei, să proclame unirea pe care Mihai Viteazul nu reușise s'o înfrîntă de cît pentru o clipă.

Platoul din fața cetății era în această primă zi de Răpîșne o mare de oameni și o fîdară de ateguri. Eran acolo delegați tuturor statelor și orășelor, intelectuali și clerici ai celor 2 confesiuni, studenți și gimnazienți, muncitori industriali, minieri și reprezentanți ai regimentelor românești din fosta armată cesară-criască purtînd la chiție, în locul rozetii imperiale, cocarda tricoloră a României libere ...

În fruntea desfășuritelor coloane de țărani, a căror căsuță și sumane dominau această manifestare, mîni aspre de Muși putau steagurile naționale.

Unele din aceste steaguri fuseseră cusute în pripă de țărîni, de dascăli și de preoți, dar

În Biserica Sf. Sergiu a călugărilor basilicani din Roma se află această lăspede sub care odihnește Ioan Inocențiu Micu Klein, marit al cruzei naționale române.

altora vremea le înecise de sînt pînă, Eran cele dintîi stindarde românești — „roșu, galben, vîlău” — așezate sub carele căroro porniseră în 1848: Avram Iancu, tribunul Ion Buteanu, prefectul Petre Dobru din Zălaș și preotul martir Simion Balș din Rapia Abrudului ...

Nici cînd nu se întîlniseră în asemenea adunare mîrgineni din Țara Făgărașului și din Poarta Branului cu urmași de desălcătorilor din Maromureș, sau hînșînt cu grănicerii de la Năsăud și cu cei din părțile Reghinului, unde a pîștorit timp de un sfert de veac, cu prea lăminat protopop, Petru Moșor, cel care scrisese „Istoria pentru începutul Românilor din Dacia” în timp ce peste principate se așternuse negura sfîșînturilor fanariote ...

N'a fost sat, s'a fost cîmă care să nu-i fi trimis cel puțin un reprezentant la arșușă a-dunare ... Fiecare plecase pe cheituaia lui, cu

„Țara asta e a noastră, a voastră e țara ungurească și, în scurtă vreme, vă scoatem noi de aici.”

Țăranul Florea Cosma din Gărbău către nobilul Szent-Pál, în toamna lui 1784.

trasta mai mult goală, dar cu hotărîre coșul de a îndrepta roata sbucimăturii noastre deștin și a împlini un vis ce încălzește inimile multor generații, dela Inocențiu Micu-Clain Inocențiu, cel care în nemărginita lui iubire față de neam scria năpustul bapal din Viena: „... tot ce pot face pentru bunăstarea clerului și națiunii noastre amprînte spre mărirea lui Dumnezeu și binele sfîntei biserici, nu m'apă îndoi un singur moment a o îndeplini chiar și cu vătarea zănelor mei proprii.” Pentru împlinirea acestui vis suferise șincin chinuri și anghinșe, pribegind din loc în loc dar acutînd cu înverșunată stăruință „Hronica”, povetea nefericimă și ne-căștină a noastră popor ...

În căte rînduri, folosind ticăloșia uneltori sau sfîșîrînd mincinoase promisiuni, un încercase sfîșîmărea sfîșîndă a aceluia adevărului „în-tăuțitoare adevărde!” ... „Oarba dezanire” în-tăuțitoare minșile cătorva „dumni”, dar nu izbucise să sfîrșească voința popor de pîrșu, înarmat cu răbdare și înțelepciune cumințenie, care conștințuau acum prin prezența lor în număr atât de mare acest act de reparășine istorică.

După ce declarația de unire, cuprinzînd o punctie a obștină aprobarea unanimă a celor 128 de delegați ai celor 27 județe, ea a fost comunicată mulșimii adunată pe câmpia lui Horia ... În sfîșîta tăcere, această mulșime a ascultat frum: „Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara ungurească, adunată prin reprezentanșii lor de vîrnă la Alba-Iulia în 1 Decembrie 1918, decretăză unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dășni cu România. Adunarea națională proclamă îndreptășul dreptul învinșabil la lutreg, Banatul, cupșina între Murăș, Tisa și Dunăre.”

Apoi, cu la o comandă, arșușă de rădăni și de șimane s'a descoperit ... Într-o sută și cincîi seci de uit de fușieri o răsunat „Murșu!” lui Andrei Murășanu, rășcolitorul cântec al redemptășiei noastre naționale ...

Apoi s'a sfîșit Cîntecul la Alba-Iulia, la 1 Decembrie 1918: sfîșîtoare și necondiționată, apă cîmă u-voice unușor „Căștinător fără țară”, ardelenul Octavian Goga care, asomenu lui Eminescu și cu sfîșîșul continuat al acelușia, puse în sfîșîta ideii naționale toată renăștinășia înșimășă de chemănde sfîșîștoare.

Poarta cetății din Alba-Iulia. Sub statuia coveștră a împăratului Carol III-lea se văd cele două ferește ale cetății în care au stat întemnițați Horia și Cloșca înainte de a fi trași pe roată. În aceeași închisoare, Mareș Gheorghe din Cărpîș și Gheorghe Crișan, mîndru și hotărîș căptan al răscoalii lui Horia, se spîșîșușe cu cătecele dela opinci.

Donă alte manifestășini politice au prefașat înăș actul acestei uniri.

La 18 Octombrie 1918, deci cu aproupe o lună înainte de semnarea armistișului de către puterile centrale, deputatul Alexandru Vaida Voevod afirmă, în parlamentul din Budapeșta, dreptul poporului românesc din Transilvania de a-i hotărî singur soarta.

În același timp, într-o cazarmă din Viena, locotenentul de rezervă de artilerie Iuliu Maniu, alături cercului Vinșul de los, pusea pe oșășii români din unitășile austro-ungare să jure pe drapoul tricolor, constituind astfel primele gărzi naționale ardeleni.

După ce cu alăunul acelor gărzi, restabileșe ordinea în capitala fostului imperiu, Iuliu Maniu participă la congresul dela Arad unde, la 16 Noembrie 1918, se decidea desălcarea de Ungaria.

Audat înainte de a fi roșit la Alba-Iulia un discurs de-o impresionantă sobrietate, Iuliu Maniu, nepot, după mamă, al marșalului Simion Bărnuțiu, autorul memorabilului „Manifest politic al Românilor” dela 1848, contribușe hotărîș la sfîșîșirea actului din 1 Decembrie, a cărui valabilitate avea să fie recunoscășă prin tratatul de pace din 1919.

Împreună cu episcopul de Cluj-Gherla, Iuliu Blășu, fost membru al delegației care a prezentat Regelui Ferdinand, la București, moșușna unirii, Iuliu Maniu se află astăzi întemnițat. Asupra ambilor apasă vîrnă de a fi sfîșîșat libertatea națională și independenșă patriei.

Universind, în aceste triste timpuri, zîmă n-uitoi Transilvaniei, să ne înălțăm cu gînduș spre suferinșile lor și ale tuturor martirilor care zac în închisori sau au plătit cu viașă credinșă în redășterea României.

1 Decembrie 1918 nu poate fi sărbăturiș decăt în felul acesta.

„... Noi suntem gata sau a trăi sau a pieri, a ne păstra astfel cîntea până la moarte și a ne lupta mai departe pentru priaci-piile noastre. Soarta va hotărî. Poate că neamurile civilizate ale Europei vor privi la noi și sperăm, că dacă nu alții, nașunile de aceeași origine cu noi vor veni în ajutorul nostru și ne vor mîntui din obeșile robiei. Căci nașunile care iubesc libertatea vor grăbi să ne vie în ajutor. Până atunci noi vom lupta până la moarte ca să nu cadă asupra noastră blestemul nepoșilor noștri.”

Ion Buteanu

Prefect de Zărand în timpul revoluției naționale din 1848-1849.

Minciuna ca dogmă

Mistificarea adevărului istoric este arma de care se folosește comunistii cu precădere. În această privință nici profesorul demont Petre Constantinescu-Iași și nici „academicianul” Roler n-au reușit să-l întrecă pe Dan Deșliu, devenit prin convertirea sa la marxism-leninism-stalinism redactorul „literar” al „Scânteii”.

Cu ocazia transformării în sală de balet a Capelei Palatului Cotroceni, astăzi centru de instrucție al „pionierilor”, proaspătul tovarăș Deșliu, membru în consiliul general de conducere al sucursalei reperiste a „VOKS”-ului din Moscova — „A. R. L. U. S.” — publică în ziarul dumsale un articol plin de invective la adresa Reginei Maria.

Descriind, cu lux de amănunte, niște născocite libapuni neroniene, găsește nimerit să plaseze o remarcă, menită să îmbogățească istoria regimului și să completeze un jurnal de părete.

„Și în acest timp — așa încheie, dramatic, Dan Deșliu jalinica sa proză — la Tatar-Bunar, în Basarabia, tunurile generalului Stan Poetaș ștergeau de pe suprafața pământului un sat întreg...”

Acum trei ani, pe vremea când domnul Guță Tătarăscu era încă în grațiile domniului Pauker, junele „scriitor” comunist ar fi avut ocazia să se documenteze în privința celor întâmplate la Tatar-Bunar în 1924, pe vremea când fostul ministru de externe democrat-popular era subsecretar de stat la interne. Domnul Tătarăscu este autorul a două lucrări, care tratează documentat această nereușită încercare sovietică de a provoca turburări pe pământul românesc al Basarabiei: „Internaționala III-a și Basarabia” (1925) și „Bessarabie et Moscou” (1926).

Cât privește pe generalul Stan Poetaș „ale cărui tunuri ștergeau de pe suprafața pământului un sat întreg”, acesta era, în 1924, mort de 5 ani și jumătate.

Generalul Poetaș, care se distinsese prin bravură personală în luptele dela Amzaș și Topraisar în 1916, precum și la Mărășești în 1917, n'a avut prilejul să treacă niciodată prin Tatar-Bunar. În fruntea brigăzii de infanterie pe care o comanda — a 17-a dacă nu ne înșelăm — a trecut Prutul, în 1918, pe la Lipcani, participând la operațiile de curșire din Nordul Basarabiei și oprindu-se cu unitatea sa pe Nistru, la Atachi.

Atachi este în extremul Nord al Basarabiei, pe când Tatar-Bunar se află în extremitatea sudică a provinciei. Comandând sectorul Atachi, generalul Stan Poetaș nu și-a părăsit postal până în ziua în care a fost asasinat de bolșevici, o Januarie 1919.

Dan Deșliu, care pe vremea trecutelor regimuri fiind „pacifist” a uitat să-și facă armata, n'are de unde să știe că pentru „ștergerea de pe suprafața pământului a unui sat” — Tatar-Bunar nu-i sat, ci târg cu mai multe mii de locuitori — este nevoie de o intervenție serioasă a artileriei grele.

Ori în 1924, întreaga bandă moscovită care debarcase la Tatar-Bunar a fost capturată de câteva plutoane de jandarmi, de un escadron de călărași din Bolgrad și de țărani germani din satele învecinate. Nu s'a tras nici măcar cu faimoasele „pușcoace” de 53 mm, care existau la acea vreme în unitățile noastre de infanterie.

Pentru comunisti este însă de absolută necesitate ca episodul Tatar-Bunar — tot atât de important pe plan militar, ca „republica dela Ploiești” pe plan politic — să fie ridicat la rangul de mare bătălie.

Între haimanele capturate în 1924 la Tatar-Bunar era unul Petre Borilă, baragiu de meserie. Astăzi baragiul e general de divizie. Trei decemdată în sectorul „civil”, dar păstrându-și gradul, Borilă va fi chemat probabil să comande una din cele trei armate reperiste. „Tatar-Bunar” constine pentru viitorul comandant de armată singura calificare profesională.

Alegerile dela 3 Decembrie

(urmăre din pag. 9)

Este greu de spus cât de mulți comunisti convinși sunt astăzi în România, convinși în sensul că cred cu sinceritate în lozincile sovietice. Dar asta nu interesează. Sunt astăzi zeci de mii de oameni care constituie armătura regimului, chiar dacă în interiorul lor sufletește sunt indiferenți sau îl detestă. Puterea regimului constă în capacitatea lui de a căuta în rândurile masei de cetățeni copleșiți de mizerie și terorizați, pe cei cu structura activă. Dacă sunt adversari ai regimului, ei sunt lichidați, iar dacă sunt indiferenți sunt culeși și li se dă ceva de făcut. Însărcinările, nu în cadrul partidului, dar totuși pentru partid, constituie un mijloc de selecție și în același timp și un mijloc de solidarizare cu partidul și cu destinul lui. Cel care primește o însărcinare, capătă imediat o stigmă de trădător, de care el însuși este conștient și care izolându-l de masa adeversarilor pasivi ai regimului, foștii săi prieteni și cunoscuți, îl silește să trăiască în cercuri unde tipul comunismului ideal este mimat de toată lumea. Avantagiile materiale care urmează nu fac decât să adâncească această legătură. Regimul dispune astăzi de câteva sute de mii de agitari, pe care îi poate întrebuința în orice acțiune. Sunt câteva sute de mii de oameni pentru care sfârșitul regimului comunist va însemna nu numai pierderea avantajilor materiale, dar și deslănțuirea unor represalii, a căror gravitate, cei care își pun problema sfârșitului regimului comunist, nu o subestimează. Adversari potențiali ai regimului există însă și în rândurile lor și poate că mult mai prețioși decât elementele pasive, care se vor ridica abia după ce regimul va fi virtual doborât. Problema lor ar trebui examinată cu seriozitate, căci victoria, pentru a fi doborâtă, cere imaginație și judecată rece în același timp, precum și eforturi mari, nu placiditate și suficiență. Regimul comunist poate fi întărit și poate pune probleme pentru refacerea de după victorie, dacă nu încercăm din timp să spargem solidaritatea regimului cu anumite elemente, pe care el le avantajează într'un mod exorbitant. Spărtura orizontală în sânul națiunii, pe care comunismul o exploatează va trebui închisă. Dar pentru aceasta nu trebuie așteptată prăbușirea comunismului sub loviturile armelor.

Ceeace face ea actualele alegeri să fie o simplă copie a modelului sovietic, este propaganda dusă până la o limită, dincolo de care noi nu ne mai putem imagina nimic. Această propagandă și reușita ei constituie problema alegerilor. O armată de agitatori a fost mobilizată în acest scop: câte un propagandist pentru fiecare 20—30 locuitori ai țării. Gândul dela care se pleacă este că omul se poate susține tuturor formelor de propagandă afară de una. Poate trece fără să vadă afișele, poate dormi la adunări, poate să nu citească ziarele și poate să nu deschidă aparatul de radio. Ii vine atunci în casă o echipă de 2 sau 3 agitari, cari într-o convorbire de 2—3 ceasuri, au ca misiune să-i trezească entuziasmul pentru superioritatea regimului comunist. În astfel de convorbiri agitatorul recitează lecția învățată la seminar, cu gândul că tovarășul coechipier va face un raport asupra felului în care el și-a asimilat materialul propagandistic, tot așa cum va trebui să facă și el același lucru, în casa alăturată, unde rolurile se vor schimba.

În problemele mari, de importanță internațională, interpretarea tendențioasă a faptelor conform directivelor, nu mai produce la nivelul agitatorilor decât formule banale, uzate într-o repetiție fără nici o măsură și care nu au nici un efect. Regimul urmărește însă să îngusteze interesele cetățenilor la probleme locale, la construcțiile în cadrul planurilor și la construcțiile locale, care constituiesc dovada unei activități creatoare. Toate acestea pot cuceri imaginația lor.

Se speculează foarte mult în actuala propagandă, staticismul regimului anterior, care a lăsat atâtea probleme neatacate. La aceasta n'ar putea răspunde decât luptătorii naționaliști dintre cele două războaie, care nu numai că au ridicat aceste probleme, dar au dovedit și că sunt stăpâniți de duhul creator necesar pentru a le rezolva.

Se joacă peste tot, în teatre, în atenee populare și pe străzi pe estrade, actul al III-lea din Scrisoarea pierdută, a lui Caragiale, precum și scenete serise special pentru a dovedi că alegerile făcute de fostele partide erau niște farse. Incapacitatea politică a partidelor, între 1920 și 1940 a lăsat și în această direcție o moștenire mai grea decât am fi bănuț.

Etica anomică și personalitatea

(urmăre din pag. 10)

Ideea Renașterii a explorat numai partea superficială a acestei unități. Colectivismele au explorat o monstruoasă impersonalitate.

Rămâne timpulul nou, explorarea unei libertăți interioare care se va dispensa sau va reduce dacă vrea, — dar numai dacă vrea — nu scena, ci scandalul, ostentativitatea scenei! Fără îndoielă timpurile care vin, sunt timpurile discreției.

„Gigantica înjelăciune” a vremii noastre, s'ar putea să nu fie decât un moment universal-dialectic, al reluării contactului cu rădăcinile existenței.

În momentul prăbușirii formelor, tot mai mult ostentativă și impudoaie (ceace este altceva de-

cât activitatea veritabilă) sunt întâmpinate cu oboseală, cu un fel de desgușt lucid al neîncrederii.

Omenirea în aparență inconștientă, în fond lucidă și pretențioasă, începe să distingă conturul golului, ale sugestiei, ale arguției, ale retoricii: farsa mondială! În ea se ridică deocamdată un fel de tănjeală, nu pentru moartea formelor, ci pentru întâlnirea în același timp cu singurătatea, ca condiție fundamentală a existenței. Nu singurătatea „senină” a anticului (stoicii), nici „dezolată” a dramei romantice, nici „răzbușitoare” a lui Hamlet sau a dramei lui O. Neill, ci singurătatea diafană care se poate întrîna aurora timidă și adevărată a dragostei omului de către om.

Electrificarea României

Primele încercări de colectivizare întreprinse în Rusia după revoluția din 1917 au eșuat pe toată linia, provocând haos în industrie și agricultură. N. E. P. (Noua Politică Economică) a revenit deaceia la tolerarea și chiar încurajarea inițiativei private în perioada repunerii în ordine a economiei. O singură experiență planificatoare a fost continuată cu energie nemicșorată: electrificarea. Primul plan de stat aprobat în 1920 de cel de al IX-lea congres al partidului bolșevic fu dedicat aproape în întregime acestui sector și realizarea lui poate fi considerată ca cel dintâi succes de planificare a economiei sovietice.

Ideea dominantă a lui Lenin, că electrificarea trebuie să premergă industrializarea generală și intensificării agriculturii, era, pentru vremea aceea, mai puțin justificată decât astăzi, când consumul de energie electrică e enorm, depășind în noile țări industriale 90% din energia totală utilizată. Însă lucrările de electrificare permit și impun pentru exploatarea rațională a resurselor de energie, intervenția statului. După cum, cu un secol înainte, Friedrich List condiționa industrializarea Germaniei de dezvoltarea rapidă și naționalizarea căilor ferate, tot așa Lenin a intuit importanța electrificării pentru evoluția industrială modernă și mai ales prioritatea acesteia în cadrul politicii de colectivizare.

Aceiași înlănțuire de considerente ideologice și necesități practice a urgentat și punerea în execuție a planului de electrificare a României prezentat de Gheorghiu-Dej la ședința plenară a comitetului central al partidului comunist, în luna Octombrie. Necesitățile practice domină însă pe departe. Deși aplicarea planului cincinal a fost amânată cu un an, procesul de restrângere a producției de consum și de dezvoltare a celei extractive și metalurgice a început deja din 1940. Consumul de energie a crescut repede și insuficiența capacității de producție a centralelor electrice existente a provocat strângeri în toate ramurile industriei. Din un articol publicat în „Scânteia” de Stoian Petrescu, ministru adjunct la Ministerul metalurgiei și industriei chimice, rezultă că multe întreprinderi din metalurgie și siderurgie întâmpină dificultăți serioase din cauza lipsei de putere electrică disponibilă, care să le permită să lucreze cu întreaga capacitate.

Pe lângă avalanșa obișnuită de osanale pentru Rusia Sovietică și digresiunile tehnico-economice numai de valoare propagandistică, raportul lui Gheorghiu-Dej cuprinde și o serie de date pe baza cărora se pot reconstitui proporțiile și caracteristicile reale ale planului de electrificare.

Executarea lucrărilor prevăzute în plan e egalată pe zece ani. Puterea totală instalată în R. P. R. ar urma să se ridice în 1960 dela 740.000 Kw. la 2.000.000 Kw., reprezentând o creștere de 2,67%. Din acest surplus numai 764.000 Kw. vor fi furnizați de centrale hidro-electrice, adică aportul energetic net va fi numai de 38,2%. Față de quantumul actual de 8% al energiei hidroelectrice, progresul e evident, însă e mult sub cota care ar trebui să fie atinsă în România, unde rezervele de cărbuni sunt modeste. Investițiile pe Kw. la centralele hidroelectrice sunt cam de trei ori mai mari decât la centralele termoelectrice. Lipsa de capital și greutatea cu care se obține utilajul din Rusia, preocupată să-și echipeze propriile centrale aflate în construcție, au contribuit la favorizarea proiectării de centrale termoelectrice. Consumul lor de combustibil ar depăși în 1960 3,2 milioane de tone de lignit — mai mult de odată și jumătate producția totală din 1930 —.

Un factor care contează pentru raționalitatea unei electrificări de amploare e capacitatea medie a unităților de producție. Numărul centralelor electrice din România e în prezent de 603, cu o putere medie de 1230 Kw. O astfel de sărăcire înseamnă pe lângă o mulțime de inconveniente tehnice, o exploatare cu totul neeconomică, deoarece cheltuielile variabile cresc față de cele fixe de 2—3 ori mai mult, decât e normal. Grosul puterii termoelectrice

instalate de 1.039.000 Kw. va fi data de 13 centrale. Dintre acestea se detașează centralele dela Petroșani și Filipești de câte 150.000 Kw. și centrala dela Doicești de 120.000 Kw. Rezultă pentru celelalte zece centrale o putere medie de 61.900 Kw. În comparație cu situația de până acum din România, ameliorarea intervenită e absolută. Tendința în țările industriale e însă să se ajungă la unități medii de 100.000 Kw. În Anglia, unde multe uzine au încă caracter quasi-artisanal, media e de 50.000 Kw. În America e de 60.000 Kw., iar în Germania trece de 80.000 Kw.

În cazul realizării planului de electrizare, consumul pe cap de locuitor în 1960 — în ipoteza că populația țării ar fi atunci de 20. milioane — va fi de 350 Kw. ore. Creșterea aceasta, deși considerabilă, nu va marca nicicum un stadiu de industrializare comparabil cu situația din prezent din țările industriale. În Franța, o țară cu regim agrar-industrial, consumul pe cap de locuitor a fost în 1950 de 880 Kw. În Germania și Anglia a trecut de mult de 1.000 Kw., iar în America a atins 2.000 Kw. În 1947. Disproporția apare și mai desantajoasă, dacă se are în vedere faptul că în țările industrializate recent, consumul de energie electrică e superior procentului celui din țările cu structura industrială veche. Pe de altă parte în România, lipsa de huilă va trebui compensată în industrializare prin dezvoltarea electrometalurgiei și electrochimiei. Așa dar, cu toată expansiunea producției de energie electrică, ea va fi peste zece ani încă insuficientă pentru a putea garanta dezvoltarea egală a tuturor ramurilor industriale. După cum s'a văzut însă din raportul primului plan cincinal, regimul comunist din România pune accentul în deosebi pe promovarea industriei grele, în timp ce industriile de articole de consum sunt complet neglijate.

Problema finanțării într'un stat comunist, în care regimul dispune practic de întreg venitul național, e mai puțin complicată decât într-o țară în care domină economia privată. Interesează mai mult raționalitatea investițiilor. Suma totală prevăzută pentru realizarea planului e de 175 miliarde lei. Pentru un kilowatt instalat ar reveni 94.000 lei sau, la actualul curs, circa 300 dolari. Media internațională variază între 230—250 dolari; costul ridicat din R. P. R. nu se explică decât prin neraportabilitatea muncii, executată, în lipsă de echipament mecanic, cu mijloace primitive și din cauza condițiilor oneroase în care sunt făcute livrările de utilaj sovietic. Amortizarea probabilă a investițiilor în 18 ani și jumătate, numai din vânzarea energiei produse, la un preț de 2,50 lei pentru Kw. față de cel actual de 5,80 lei, nu dovedește neapărat excelența activității planificatoare a lui Gheorghiu-Dej. În această privință, eficiența producției de energie electrică a depășit pretutindeni așteptările. Primele proiecte de electrificare în Rusia

Stocaj socialist. Economia R.P.R.-ului fiind strict planificată, s'a stabilit și un normativ pentru fiecare întreprindere, de cantitățile de materii prime, materiale și produse, pe care le poate deține întreprinderea respectivă. După aceasta, guvernul a dat o hotărâre prin care toate întreprinderile (care sunt întreprinderi de stat și lucrează planificat) sunt obligate să predea statului, adică Direcțiilor Generale de Aprovizionare și Repartiție de pe lângă Ministerul economice, toate materialele, care sunt depozitate în stoc în cantitate mai mare decât prevederile normativului.

La baza deciziei guvernului stă constatarea că numeroase întreprinderi au stocuri de piese, opere de calitate și materiale tehnice care stăteau neutilizate. Acest stocaj se explică pe de o parte prin măsurile de greșită planificare, prin care s'au reparat materiale, fie în plus peste cantitățile necesare, fie neîntreținute în cadrul producției curente a uzinei. Pe de altă parte ele sunt uneori rezultatul zelului funcționarilor din unele întreprinderi, care cunos-

insistau toate asupra necesității de a recurge la împrumuturi externe. Primul plan a fost subordonat acoperirii unui deficit de 6 miliarde ruble prin împrumuturi și acordarea de concesiuni la firme străine. Totuși, până la urmă, n'a mai fost nevoie de nici un aport din afară. Același succes neașteptat a fost posibil pe la combinatul american — Tennessee Valley Authority — care, vânzând curentul cu jumătate din prețul din celelalte regiuni, a realizat o creștere a consumului de 63% și o scădere relativă a cheltuielilor fixe.

Partea din raport referitoare la lucrările de irigație, navigație și regenerările de terenuri degradate se ocupă mai mult cu posibilitățile de amenajare și nu cu ceea ce se va amenaja efectiv în următorii zece ani. Singurele lucrări proiectate de această natură sunt lacul de acumulare de 1,2 miliarde m. c. dela Bicaz, care va putea asigura irigația unei suprafețe de 300.000 ha în sudul Moldovei, un alt lac de acumulare de 15 milioane m. c. la Scropoasa pe Ialomița și regularea cursului Siretului pentru navigație, între Galați și Bacău. Cât despre industria electrotehnică care va fi creată paralel cu lucrările de electrificare, cele mai multe fabrici sunt proiectate în Rusia și nu vor fi decât sucursale ale industriei sovietice.

Centralele principale nu vor intra în funcțiune mai devreme de sfârșitul primului plan cincinal. Până în 1952 vor fi terminate doar hidrocentralele dela Moreni și Scropoasa, de 15.000 Kw. și 8.000 Kw.; dintre centralele termoelectrice, singură uzina dela Doicești va dispune de 60.000 Kw. instalați la finele anului 1952. Pentru a se satisface nevoile urgente din perioada 1950—1952 ale industriei, vor fi extinse câteva din centralele existente și se vor instala și un număr de unități transitorii, consumând gaz metan și produse petrolifere.

Noile centrale nu vor putea fi puse în producție înainte de 1953. Până atunci se poate afirma însă cu certitudine că nici Gheorghiu-Dej nu va mai fi dictatorul economiei în R. P. R. și nici U. R. S. S. nu va mai servi ca model planificatorilor din România. Planul de electrificare, cu toate deficiențele semnalate, e totuși o realizare demnă de luat în seamă și care îl îndreptățește, din nefericire, pe Gheorghiu-Dej să facă o critică nimicitoare politicii economice a trecutului guvernării din România. Apoi, cu toate referințele lui Gheorghiu-Dej la „știință” și exemplul „marii patrii a socialismului”, proiectele sunt lucrate de cunoscuți tehnicieni români — profesorii Leonida și Dorin Pavel, profesorul Macovei, inginerul Dinculescu etc. — care nu și-au făcut școala la Moscova. Astfel, centrala principală a planului, uzina dela Bicaz de 210.000 Kw., a fost proiectată de profesorul Leonida încă din 1918 —. Cum tendința generală și în țările cu economie liberă e ca organele de stat să monopolizeze producția energiei electrice, planul de electrificare anunțat de Gheorghiu-Dej nu va putea fi abandonat numai pentru că a fost inițiat sub regimul comunist. Datoria guvernelor de după eliberare va fi să-l continue și să-l amplifice, făcându-i corecturile necesare.

când greutatea de aprovizionare și lipsurile unor categorii de materii prime, achiziționează pentru uzina lor tot ce găsește, fără să se mai uite la ce scrie în planul de stat, într-o concurență foarte puțin socialistă.

Ca să dăm un singur exemplu: Uzinele Vulcan din București, după ce au predat materialele din stocuri, au apelat la ministru revendicând o parte din ele care (și reproducem citatul directorului general Nadapdi Arcadie din Ministerul Metalurgiei și Ind. Chimice) „au fost procurate în condiții foarte grele și deci nu pot fi cedate altor întreprinderi”.

Planificare socialistă. La Combinatul Brad s'au descoperit în supra-stoc 8000 kgr. cupru electrolitic. În același timp uzinele „Laminorul” din Capitală nu-și puteau realiza planul din pricină că le lipsea acest material.

În regim capitalist cele două întreprinderi și-ar fi rezolvat ușor aceste probleme, dar în regim comunist a fost nevoie să intervină vigența revoluționară a guvernului.

La Romanité des Roumains

(Cf. Vestitorul, octobre 50, p. 14)

Quand les Goths occupèrent la Dacie, la population indigène fut expropriée. Mais elle ne quitta pas le pays, car les Goths étaient trop peu nombreux pour pouvoir se passer de la main d'œuvre indigène. Mais la barrière construite par les Romains à l'est de l'Olt, tombait en ruines, et de nouvelles tribus asiatiques déversèrent sur le pays. C'est alors seulement que commence la vraie période de tribulations des Daces romanisés. Au commencement du Ve siècle les hordes des Huns envahirent le pays, mais ne restèrent pas en Dacie; elles continuèrent leur marche vers l'ouest, pour s'établir définitivement en Pannonie (Hongrie), de sorte que la structure de la population dacienne ne fut pas essentiellement changée. C'est également en Pannonie que s'établirent les Avars, peuple d'origine ouralo-altaïque, qui, venant au VIe siècle des régions du Don, se jeta sur les régions du Danube, poussant ses invasions jusqu'en Allemagne, où battus et exterminés par l'armée de Charlemagne, ils disparurent définitivement de l'histoire. C'est dans leur suite que les Slaves, asservis par les Avars, firent leur entrée en Europe, inaugurant la seconde (ou bien la troisième période de l'histoire des Roumains).

La première invasion des Slaves en Dacie n'avait pas encore comme conséquence l'installation définitive des envahisseurs. La masse principale, ceux qui devaient devenir les Slovéniens, les Croates, les Serbes, continuèrent leur poussée, déversant d'abord dans toute la Grèce. Vers l'ouest, ils ravagèrent, en 612, Salona, la capitale de la province romaine Dalmatie, et arrivèrent de la sorte jusqu'au littoral de la mer Adriatique. En même temps, ils pénétrèrent, plus au nord, dans les Alpes orientales, envahissant la province romaine Noricum, et avançant jusqu'à la vallée de Pustérie, où les Bajuvars leur infligèrent une telle défaite qu'ils renoncèrent à la continuation de leurs razzias.

La comparaison du sort de la population romaine qui vivait à cette époque dans la province Noricum, avec celui de ceux qui devaient devenir les Roumains, est très instructive. Partout où les Slaves mirent le pied, la toponymie latine disparaît. Dans la vallée de Pustérie, par exemple, où depuis le VIe siècle il s'était établie une symbiose raciale entre les Bajuvars et la population indigène romanisée, les noms de lieu et les lieux-dits d'origine romaine survivent en masse jusqu'à nos jours. Mais là où se portèrent les Slaves, il n'y a plus de trace de la toponymie ancienne. Il n'y a que quelques rares noms de ville, transformés selon les lois phonétiques des langues slaves, qui rappellent encore l'époque des Romains. La population romaine de cette province romaine dut abandonner ses foyers, échappant de la sorte à l'extermination; mais encore au Xe siècle on la trouve, surtout en qualité de colons, sous la protection de l'évêché de Salzbourg. Une partie plus considérable se dirigea vers le sud, où le due de la marche longobarde du Frioul les établit dans son territoire, qui venait d'être ravagé par les Avars.

Le sort de la population romanisée de la Dacie devait ressembler sous bien des rapports à celui de la population des Alpes noriques. Elle fut chassée des régions fertiles des grandes rivières et se retira dans les montagnes. Sans pouvoir le prouver, nous pouvons admettre qu'une partie se réfugiait aussi auprès de la population romaine qui vivait au sud de Danube, renforçant ainsi celle-ci qui s'y était retirée en 270, à la suite de la retraite de l'armée et de l'administration romaines. Ainsi les noms de lieu, datant de l'époque romaine tombaient d'usage, puisque les anciens habitants avaient dû fuir, et une grande partie de la Transylvanie, de même que les versants des Carpathes vers le sud et l'est, perdirent leur caractère roman. Dorénavant c'est surtout au sud du Danube, au nord de la Bulgarie actuelle que se déroule la phase décisive de la formation de la langue roumaine.

Or rien ne pourrait démontrer d'une manière plus manifeste le pouvoir de la culture romaine et de sa tradition linguistique que le fait que les tribus slaves, établis peu à peu en Dacie,

recouraient à la langue de la population romaine, devenue une minorité, pour se faire comprendre. En partie elles y étaient obligées, parce que, même entre elles, elles avaient besoin d'une langue de communication générale, que ne pouvait pas être leur parler local; de même que dans l'ancienne Autriche, les Slaves du nord et ceux du sud se servaient de préférence de la langue allemande, seule langue compréhensible pour eux tous. Car là aussi, sur le sol de la Dacie, se rencontraient des Slaves, qui venaient du nord, avec des Slaves d'origine méridionale. Les uns p. e. désignaient leurs places fortes par l'expression gorod, où les autres employaient la forme grad, etc. En outre, d'autres tribus asiatiques, parlant des langues de toute sorte, suivirent les Slaves dans leur marche vers l'Europe, et tous n'avaient qu'un seul moyen de se faire comprendre et de s'arranger avec les nouveaux voisins, à savoir celui de recourir à la langue commune de tous, qu'était précisément la langue latine.

Mais prononcée avec un système phonétique qui n'était pas celui de la population romaine elle-même, cette nouvelle langue commune subit des changements assez considérables. Les Slaves avaient p. e. l'habitude d'ajouter à leurs consonnes un élément palatal, toutes les fois que celles-ci étaient suivies d'un c ou d'un i; et ils conservèrent cette habitude même quand ils se servaient de la langue latine. Encore de nos jours on pouvait constater que la population russe de la Transnistrie prononçait le nom du maréchal Antonescu, en le transformant involontairement en Antanyescu. En parlant le roumain, ils conservaient en outre certains termes de leur propre idiome, ou bien parce que ils ignoraient les termes correspondants du latin, ce qui devait surtout se produire pour des terminologies spéciales, ou bien parce que certaines expressions affectives de leur langue maternelle comportaient des valeurs sentimentales qu'ils ne pouvaient pas comprendre dans la langue latine, restée pour eux tout de même une langue étrangère. C'est là la raison pour laquelle des mots qui reflètent la vie intérieure, comme p. e. le verbe amare, furent remplacés en roumain par leurs correspondances slaves, p. e. ljubiti, a lubi. Dans des cas semblables les Slaves affaiblissent les mots de leur propre fonds linguistique d'une désinence latine, pour les insérer ensuite dans leur discours roman.

Les mêmes phénomènes se sont déroulés, à peu près à la même époque, dans la France septentrionale, où les Francs étaient devenus les maîtres du pays. Eux aussi avaient adopté la langue latine comme langue des rapports avec les voisins d'origine latine, mais ils prononçaient le roman avec leur système phonétique; ils romanisaient, tout comme les Slaves, de nombreuses expressions de leur propre langue, auxquelles ils ne voulaient ou ne pouvaient pas renoncer quand ils employaient la langue commune. Des deux côtés, en Dacie comme en Gaule, la population assujettie a fini par accepter en partie la forme que leur langue avait contractée dans la bouche des étrangers, qui étaient les maîtres du pays. Ainsi la diphtongaison très prononcée des voyelles accentuées, qui distingue le français du nord de la langue provençale, est due, sans doute, à l'influence de la population franque, sans que pour cette raison le français eût perdu son caractère de langue latine. Des deux côtés, la population indigène a réagi contre cette transformation de la propre langue. En France p. e. nous pouvons suivre pas à pas le refoulement de la consonne germanique w, qui avait été introduite dans le français du nord avec une série assez longue de mots francs, en faveur de la correspondance romane gu, qui se substituait à la consonne w, inconnue dans le propre système phonétique. La forme garder refoule p. e. l'ancienne forme warden, qui actuellement ne survit que dans les régions limitrophes de l'Allemagne et de la Suisse allemande.

Or, le même phénomène se produisit dans les régions orientales de la langue latine. La population romaine imite la prononciation des Slaves qui parlent le latin, mais, comme leur système phonétique n'est pas celui des Slaves, ils finis-

Le roi Décébale, vaincu, se donne la mort.
(Colonne Trajanne, Rome.)

Les bas-reliefs de la colonne Trajanne nous offrent l'image la plus authentique et la plus exacte des régions actuellement occupées par les Roumains.

sent par transformer, eux aussi, les mots qu'ils entendent dans la bouche des nouveaux maîtres. Un exemple pour tous: Nous avons déjà mentionné le fait que devant la voyelle i les Slaves ne prononçaient pas un d pur, mais qu'ils ajoutaient un élément palatal. Au lieu de dire diko, ils prononçaient dyiku. Mais le groupe consonantique dyi- n'existait pas dans le système phonétique de la langue romane. En contrefaisant la prononciation slave du mot, ils y substituaient le groupe dz, prononcé en latin vulgaire dans des mots comme medzu pour mediu, parce que la suite phonétique dzi leur paraissait rendre les sons qu'ils entendaient, sans pouvoir les prononcer exactement; ils prononçaient donc dziku, à savoir la forme telle qu'elle survit encore en ancien roumain. Le passage de d-latin à dz-, comme en roumain, ne se retrouve nulle part en territoire roman, à l'exception des régions limitrophes de l'ancienne Dacie, en Pannonie et dans l'est de la province norique. Là aussi la population romane indigène a été en contact avec les Slaves immigrés et finit par adopter leur manière de prononcer les consonnes, dites „molles“.

Ainsi, l'évolution phonétique d'un mot tout simple comme le latin dico nous révèle toute une phase de l'histoire primitive des Roumains, dont aucun écrivain de l'antiquité ne fait mention. La haute valeur culturelle de la langue latine amène les envahisseurs à l'accepter comme langue commune; ils la déforment, mais leur prononciation s'impose même à la population assujettie, ceci à cause de la situation politique prépondérante qu'ils occupent. Finalement la population romane réagit en partie contre cette „pègre insolente“, pour employer un terme que Cicéron avait créé dans un cas semblable.

Mais ce n'est que dans la seconde période slave, le temps de la formation du règne bulgare, que la romanité des Roumains a pris sa forme définitive. Jusqu'à l'arrivée des Bulgares les tribus slaves établies en Dacie ne connaissent pas d'organisation étatique. Les Bulgares, proches parents de la couche dirigeante des Magyars, furent absorbés, au cours du VIIIe siècle, par la majorité assujettie des Slaves. Etablis d'abord au sud de la Dobroudja, ils commencèrent, au IXe siècle, à étendre leur domination dans toutes les directions, vers le sud comme vers l'ouest. Sous leur chef, appelé chan, du nom de Krum, ils détruisirent définitivement le règne des Avars (les auteurs de l'invasion slave en Dacie); seul état organisé à côté des Byzantins, ils n'avaient qu'à recueillir la succession de leurs voisins, défaits par l'armée de Charlemagne.

Or, les historiens de l'époque relatent que les Bulgares déplacèrent, au cours de leurs luttes avec les Byzantins, des tribus entières qui vivaient sous la domination de Byzance. Il n'est donc pas risqué de supposer que parmi les populations déplacées se trouvaient aussi les Roumains du sud du Danube, qui formaient en quelque sorte une espèce d'île au milieu de la mer slave. Quoi qu'il en soit, cette expansion des Bulgares vers l'ouest avait deux conséquences définitives pour la constitution de la nation roumaine. Poussés de leur espace vital du sud du Danube, une partie de la population romane se dirigea vers le sud, se répandant par tous les Balcons, sans parvenir à y former une

(suite page 16)

Die Sachsen an der Seite der rumänischen Widerstandskämpfer

Niemand gibt sich über das Resultat der Wahlen in einem volksdemokratischen Lande irgend welchen Illusionen hin. So wie die Kandidaten von den politischen Zellen der „Partei“ ernannt werden, wird auch das Resultat lange vor dem Wahltag vom politischen Büro des Zentralkomitees der Kommunistischen Partei festgesetzt. Bei den Wahlen am 3. Dezember in Rumänien, wurde, abgesehen von dieser altbewährten Methode, als weitere Vorichtsmaßregel einfach über eine Million Staatsbürgern das Wahlrecht abgesprochen, weil sie der „einstigen ausbeuterischen Klasse“ angehörten. Der größte Teil dieser von der Wahl Ausgeschlossenen, rekrutiert sich aus guten Bauern, die mit dem Namen „chiaburi“ (Kulake, Großbauern) abgestempelt und zu den größten Feinden der arbeitenden Klasse, der sozialistischen Errungenschaften und des volksdemokratischen Regimes überhaupt, erklärt wurden.

Wie aus vielen Berichten, veröffentlicht in der kommunistischen Presse des Landes, zu ersehen ist, haben nicht nur „chiaburi“ die Maskerade dieser Wahlen sabotiert, sondern die ganze Bevölkerung, ja sogar die Arbeiter in den Fabriken sind sich inzwischen darüber klar geworden, was es heißt in einem „sozialistischen Staat“ zu leben.

Es häufen sich die Fälle, in denen die „Agitatoren“ und Kandidaten des „Volkes“ bei ihren forcierten Versammlungen auf dem Lande nicht einen einzigen Zuhörer haben. In den Gemeinden Baltati, Rayen Targul Frumos, Region Jassy wurde der dortige Kandidat, ehemaliger Deserteur und Angehöriger der zu trauriger Berühmtheit gelangten Division „Tudor Vladimirescu“, von den Bauern des Ortes verhöhnt und wunde, weil er sich nicht schäme, in einem Dorf zu sein, das von Zigeunern, kein einziger Kommunist, in der Schäßburger Gegend, die zusammen mit den

beiden Kohelgebieten der Region Hermannstadt einverleibt wurde, rekrutieren sich alle Kandidaten aus der Spreu der Dörfer, vorwiegend aus Zigeunern. Und in der Umgebung Schäßburgs gibt es, Gott sei Lob und Dank, Zigeuner in rauen Mengen. Hier lebt der größte Prozentsatz aller Zigeuner Siebenbürgens.

Diese Tatsache empörte die Bauern besonders und in Saulian, Hundorf und anderen Dörfern wurden die Bolschewiken von der Bevölkerung ausgepfiffen.

Wie wir aus der Namensliste der gelegentlich dieser Zwischenfälle verhafteten „chiaburi“ ersehen, waren die Sachsen an der Seite der Rumänen. So wurden in Hundorf, neben den „chiaburi“ Chircu Jorix und Nutiu Vasile, die führenden Sachsen Berland und Johann Weiß abgeführt; letzterer ist der Führer der sächsischen Einwohner des Ortes. In Ludosch rief der Bauer Tanase Ioan in die tagende kommunistische Versammlung: „Wir wollen uns nicht vom Pöbel führen lassen!“

Sogar in der Region „Stalinstadt“, wo die Kommunisten ein Heer von fast 10.000 Agitatoren (unter ihnen sehr viele Russen und Litvanen aus der Dobrogea) zusammengezogen haben, sind derartige Zwischenfälle vorgekommen, so in Hellsdorf, Weidenbach, Peterdorf, Tartlau und Honigberg. In all diesen Gemeinden haben die Sachsen gemeinsam mit den rumänischen „chiaburi“ die Agitatoren und Kandidaten davongejagt.

Diese Haltung der sächsischen Bauernschaft ist um so bemerkenswerter, als die meisten von ihnen erst vor kurzem von der Zwangsarbeit in Rußland heimkehrten — oder ist gerade deswegen ihre Ablehnung so groß, daß sie es, trotz aller damit verbundenen Gefahren, vorziehen, mit den rumänischen Widerstandskämpfern eine gemeinsame Front zu bilden?

„Die rumänischen Bauern seufzen unter dem Joch“

Die italienische Zeitung „Corriere della Sera“ veröffentlicht einen hochinteressanten Reisebericht aus Rumänien. Der Berichterstatter, selber Italiener, gehörte vor seiner Studienreise jenen mit dem Osten lebhaftesten intellektuellen Kreisen an, die sich etwas darauf einbilden, „fortschrittlich“ eingestellt zu sein.

Die in der Volksrepublik der Anna Pauker gemachten Beobachtungen haben ihn endgültig von dieser intellektuellen Krankheit geheilt und die Grundfesten seines Fortschrittsglaubens erschüttert, so daß er sich geradezu verpflichtet fühlt, seine warnende Stimme in der Weltöffentlichkeit zu erheben.

Im folgenden veröffentlichten wir ein paar markante Stellen aus diesem Aufsatz, um auch unseren Lesern einen Eindruck davon zu vermitteln, wie die brutale Wirklichkeit des Ostens selbst auf einen solchen Menschen wirkt, der glaubt Verständnis für den Osten aufbringen zu müssen:

„Was Hunger und Elend anbetrifft, besteht ein furchtbarer Unterschied zwischen dem Rumänien von heute und dem, das ich 1939 gesehen habe. Früher war dieses Land wirklich blühend, sein natürlicher Reichtum war groß. Dazu kommt die angeborene Lebenswürdigkeit seiner Bewohner, das Fehlen von Fremdenhaß und ihre Freude an geistigen Beziehungen mit dem Ausland. Kein Wunder, daß Rumänien unter den Balkanländern so ziemlich an erster Stelle stand, Leicht und heiter war das Leben in seinen mit Korn und Herden gesegneten Gefilden. Heute dagegen ist alles trübselig, alle sind sorgenvoll, schweigsam und schlecht gekleidet. Wie könnten die enteigneten Grundbesitzer und Industriellen, die von Wohlhabenheit zu einem Paradies hinabsanken, auch anders sein? Oder sollen die zahlreichen aus Amt und Würden gelagten Staatsbeamten oder die fast ausnahmslos aus den Berufslisten gestrichenen Ärzte und Advokaten etwa ver-

gnügt sein? Noch bedenklicher stimmt es aber, wenn man nach und nach entdeckt, daß auch die Arbeiterschaft völlig verbittert ist, vielleicht sogar mehr als alle anderen.

In dem ehemals an Vieh und Getreide so reichen Rumänien ist Fleisch heute eine Seltenheit geworden. Das Brot ist schwarz und schlecht. Man fragt schon gar nicht mehr, wohin die Landeserzeugnisse kommen, weiß man doch nur zu gut, daß das meiste und Beste nach Rußland verschwindet, und daß der Rest „im Austausch“ an die befreundeten „Volksrepubliken“ geht.

Überall herrscht düsteres Schweigen. Ich beobachtete einen „Festzug“ von tausenden Arbeitern, der sich zur Feier irgend eines Ereignisses durch die einst so glänzenden Hauptstraßen von Bukarest bewegen mußte und einem Leichenzug ähnlich war. Die Teilnehmer wußten alle, daß Murren, ein unbedachtes Wort, der leiseste Verdacht genügen, damit einer seine Arbeit verliert, oder, was nur zu häufig vorkommt, völlig von der Bildfläche verschwindet. Und dann wagt man noch nicht einmal zu fragen, was aus ihm geworden ist. Ob er in ein Konzentrationslager geworfen oder in russische Bergwerke verschleppt wurde, erfährt niemand. Etwas Geheimnisvoller und Entsetzlicheres als den rumänischen Polizeiparappat geht es auf der ganzen Welt nicht. Es ist immer das gleiche: bei den sanften Völkern wüten die Spitzel und „agents provocateurs“ noch unheimlicherer und bestialischer als einst die Nazi.

Die Bauern machen in Rumänien achtzig Prozent der Bevölkerung aus. Das alte patriarchalische System, mehr unfähig als ausbeuterisch, hat sie passiv und geduldig gemacht. Dessenungeachtet scheint die Erbitterung bei ihnen noch größer zu sein als bei den Arbeitern.“

Schäßburg (Sighisoara)

Er tanzte auf zwei Hochzeiten . . .

Wer von uns Rumäniendeutschen hätte nicht noch vor 1940 von Emmerich Stoffel gehört, den ohne Rücksicht auf charakterliche Eigenschaften ein rücksichtsloser, politischer Geltungsdrang besaß. Er hatte sich sehr bald herumgesprochen. Er hatte sich vorerst in der von den Ereignissen in Deutschland beeinflussten neudeutschen Bewegung in Rumänien (Banat) versucht. Er setzte sich nicht durch, weil seine persönliche, politische und propagandistische Substanzwirkung nicht ausreichte, um Männern wie Fritz Fabrizius und Andreas Schmidt Konkurrenz machen zu können. Er schmollte und zog sich zurück.

Und nun bringt der in der Volksdemokratie Rumänien erscheinende „Neuer Weg“ in der Nr. 522 vom 1. Dezember 1950 eine Darstellung der Persönlichkeit Emmerich Schmidts und seiner Verdienste um das Deutschtum in Rumänien.

Nachdem er sich bei den „Nazi“ nicht hatte durchsetzen können, schreibt jetzt diese Zeitung, daß sie mit diesem Bericht das Bild „eines antifaschistischen Streikers“ entwirft.

Aber Stoffel (der Name kommt auch in allen deutschen Bauernliedern vor) war nicht so dumm, sich nur auf eine Richtung festzulegen. Gleichzeitig hatte er nicht nur zur kommunistischen Untergrundbewegung in Rumänien Beziehungen angeknüpft, sondern auch zur „Siguranta“, der rumänischen Sicherheitspolizei, der er jahrelang Informationen über ihm persönlich unbedequate Kommunisten lieferte.

Und trotzdem ist er heute „persona grata“. Denn die Kommunisten von damals sind nicht die Kommunisten von heute! Charakter ist in der rumänischen Volksrepublik nicht unbedeutend.

Nun ist er Sekretär des Exekutiv Ausschusses des Deutschen Antifaschistischen Komitees und Ministerialrat im Nationalitätenministerium. Er wurde nun neu gewählt als Vertreter für Hermannstadt. Seine nazistische Vergangenheit aber, die allerdings einseitig blieb, scheint er restlos vergessen zu haben.

Achtung.
Volksdeutsche aus Steiermark!

Die Aufnahme für katholische Volksdeutsche zur Auswanderung in die USA, findet jeden Montag bei „N.C. W.C.“ (Frau Dr. Morokutti), IRO, Graz, Landhausgasse 7, statt.

Sărbătorirea Zilei de 8 Noembrie

La Salzburg

Ziua de 8 Noembrie, ziua Sfinților Arhangheli și onomastica M. S. Regelui Mihai I, a fost un prilej de reculegere pioasă și de regăsire pe linia tradiției strămoșești a tuturor refugiaților români din Salzburg. La Căminul românesc, Pr. Dr. Florian Müller a oficiat un Te-Deum implorând ajutorul cerului pentru Majestatea Sa. În cuvântul rostit de președintele Comitetului Român s'a exprimat credința vie a tuturor în victoria cauzei românești, condusă de regele care poartă printr-o coincidență fericită numele Arhanghelului Mihail, căpetenia oștilor și apărătorul tronului ceresc.

La München

Festivitatea a fost organizată de Asociația Generală a Studenților Români din Germania și pe lângă Români din zona americană au participat și delegații Germanilor originari din România. Te-Deum-ul a fost oficiat de Pr. Dr. Flaviu Popan iar cuvântul festiv a fost rostit de dl. Dr. Constantin Sassu, președintele Comitetului Central al Românilor din zona americană, care în numele unui neam călit prin suferință și renăscut în spirit a urât Majestății Sale revenirea neîntârziată pe tron, ca Rege eliberator, împlinind năzuințele curate ale Neamului.

La Linz

La chemarea organizației „ACRAS” un mare număr de Români și de Germani din România s'au adunat în sala „Jägermayer” din Linz-Froschberg, în seara zilei de 11 Nov., pentru a sărbători ziua Sf. Arhanghel Mihail, onomastica M. S. Regelui.

După un program de muzică românească, executat de orchestra simfonică a Intreprinderilor Comunale din Linz, sub conducerea D-lui Hans Duhatschek, au vorbit despre însemnătatea zilei dnii: Ing. Leonte Cojocaru, președintele ACRAS și Gheorghe Gheorghiu, secretarul-general al organizației.

La Madrid

Românii din Spania s'au adunat în biserica Fraților Mercedari din Madrid, unde serviciul divin a fost ținut în limba română de R. P. C. J. Orduna. Sfinția Sa a rostit apoi și o scurtă predică subliniind însemnătatea zilei și exprimând speranța că Sf. Arhanghel va isgoni în curând în fruntea oștilor desrobitoare, hoardele cotropitoare ale lui Lucifer.

După serviciul divin, cei prezenți au decis să se constituie în „Comunitatea Românilor din Spania” înălcinând un comitet provizoriu cu îndeplinirea pentru legale pentru obținerea personalității juridice și cu redactarea unui proiect de statut, urmând ca prima adunare generală a Românilor din Spania să aibă loc în luna Ianuarie 1950.

Studenții Români din Graz s'au adunat în ziua de 18 Noembrie 1950, în sala festivă din „Studienhaus” pentru a constitui secțiunea locală a organizației „Astru” (Asociația Studenților Români Uniți).

După cuvântul de salut adresat de studentul medicinist Teodor Lucasievici, a vorbit Părintele Dr. Ion Florian Müller, schițând un program de activitate pentru noul an școlar.

Dl. avocat Ion V. Emilian, consilier cultural al Misiunii Române Unite pentru Austria, a vorbit studenților despre misiunea ce va reveni intelectualilor după eliberarea țării, iar Dl. Mihail Giurea a adus salutul studenților români din Salzburg.

A doua zi, la serviciul religios oficiat pentru studenții români în capela carmelitilor din Graz, în afara de cei 62 studenți din „Astru”, au participat și ceilalți studenți, fără deosebire de confesiune.

Radio Vatican, pe lungimile de undă 19.87, 25, 55, 31 ro și 196 m, emite de trei ori pe săptămână în limba română: Duminică la ora 18.45 o conferință pentru țară, Lunea la ora 15.00 știri din lumea catolică, iar Miercurea la ora 18.45 o revistă a presei.

Odată pe lună, în cea de a 4-a Duminică se transmite la ora 10.00 o liturghie românească.

Poezii de Eminescu

În colecția Cuadernos Hispanos-Rumanos editată de Asociația Hispano-Română a apărut o splendidă ediție a Poeziilor lui Eminescu.

Este a cincia publicație din seria acestor caete editate de atât de tânăr, dar tot pe atât de activă Asociație.

Celelalte patru, publicate în limba spaniolă, urmăreau să facă cunoscut în Spania poporul român, înfățișând aspecte ale problematicei dreptului românesc. Noul volum tipărit în excelențe condiții grafice este pentru noi, pentru pribegii români și deschide seria publicațiilor în limba română.

Este în pregătire, pe linia aceleiaș rodnice activități și o antologie a scrierilor politice ale lui Eminescu. Se umple un gol în viața noastră culturală a exilaților.

Românii Americani răspund refugiaților români din Austria

În urma apelului lansat de toate organizațiile românești din Austria, au început să sosească ofrandele fraților noștri români-americani.

Toți cei cu inima caritabilă, care un giut să sară, ori când și ori unde, în ajutorul celor căzuți în nenorocire, s'au alăturat și de data aceasta, opere de binefacere, pe care au între-prins-o și o continuă fără preget, toți aceia ce nu și-au uitat nici obârșia și nici datorita. A ajutat fără a aștepta în răndu-și să fii ajutat, fără a aștepta ceva în schimb, este o faptă cu adevărat creștinească. De aceea vom găsi mereu loc în coloanele ziarului nostru pentru toți acei confrăți, adepți ai parabolei samaritene.

Un lăudabil început a făcut Societatea culturală și de binefacere: „Viitorul Român” din La Canada, California, de sub preșidenția D-lui I. Chisnaș, secretară fiind Dna Pearl J. Brezean, care au anunșat expedierea a 13 pachete (4 cu alimente și 9 cu îmbrăcăminte).

Donatori au fost pe lângă Dna și Dl. Bre-

zean, Dna Estina Man, Dl. I. Domnar, Dl. Dr. H. Mülligan, precum și americanul E. C. Kusterer.

Pe măsură ce se vor aduna și alte donațiuni, le vom publica spre lauda donatorilor și mulțumita refugiaților primitori.

Lista donatorilor în colecția făcută de „Prietenii Refugiaților”

(continuare)

I. În Indiană Harbor, Ind.	
31. Fam. I. Ciuchina	5 D.
32. E. Ciurchina	2 "
33. Fam. Zack Lazăr	3 "
34. Fam. I. Boldi	3 "
35. Fam. S. Bogolia	3 "
36. I. Tarog	1 "
37. Fam. S. Bogolia	1 "
38. I. Rusu	1 "
39. Fam. S. Matei	1 "
40. D. Sapsic	5 "
41. I. Crepu	1 "
42. M. Senchia	2 "
43. I. Zalin	1 "
44. Fam. G. G. Lugoian	3 "
45. Fam. N. Baba	3 "
46. I. Stoica	2 "
47. Fam. I. Cosor	2 "
48. I. Beu	1 "
49. Fam. P. Subicin	5 "
50. Fam. S. Terket	5 "
51. Fam. A. Kovan	2 "
52. Fam. G. Paveliu	3 "
53. Fam. B. Danciu	2 "
54. Soc. Transilvaneana	25 "
55. Fam. S. Barna	2 "
56. Fam. G. Găpășană	5 "
57. Z. Cristea	5 "
58. Fam. I. Idu	5 "
59. Fam. W. Serbescu	5 "
60. Fam. G. Balog	5 "

Publicarea listei continuă.

La Romanité des Roumains

(suite)

organisation d'état. Ce sont là les origines des Aroumains. Dans deux régions le déplacement des Roumains se déroula en direction septentrionale. Des embouchures du Danube où s'était produit le premier choc entre la population romane et les Bulgares, les Roumains se dirigèrent vers le nord, se mêlant aux anciennes tribus slaves qui habitaient l'avant-terre des Carpathes, et là se déroula un procès extrêmement significatif pour le problème de la romanité des Roumains. Les slaves que je viens de mentionner, employaient déjà, à leur manière, le latin vulgaire comme langue de communication. Ne connaissant pas l'expression latine qui désigne la paupière, par le simple fait qu'en latin vulgaire on ne faisait pas toujours une distinction très nette entre gena, palpebra „paupière” et cillum „cil”, ils latinisèrent le mot correspondant de leur propre vocabulaire, à savoir pohupa, qui, transformé selon les règles de la phonétique roumaine, survit encore de nos jours dans quelques dialectes de la Monténie orientale. Mais ce mot pseudolatine était en contradiction avec le système phonétique purement roman. Devant des consonnes labiales (comme -p-) un u bref (comme dans pohupa) n'existait pas, au lieu de prononcer autummus, on prononçait en latin vulgaire atommu. En outre -h- intervocalique avait disparu depuis longtemps de la langue latine parlée. Or, en adoptant de leur part l'expression qu'ils entendaient chez leurs nouveaux voisins d'origine slave, la population romane, qui avançait en direction nord, adapta le mot à sa manière de prononcer, substituant à la forme slavo-romane plehupa la forme rectifiée pleopa, qui aboutit finalement à la forme moderne littéraire pleopă. C'est un fait de réaction linguistique romane qui démontre, à n'en pas douter, la profonde latinité des ancêtres des Roumains. La migration de cette population danubienne s'étendit jusqu'au nord de la Moldavie, et continua, dans la suite, vers le nord-ouest de la Transylvanie, où se produisit la première jonction avec les Roumains qui en tretemps y étaient arrivés venant du centre roman des Muntii Apuseni.

Un peu plus tard qu'à l'est, se répétèrent les événements décrits dans les régions occidentales de l'ancienne aire romane sud-danubienne, surtout dans la vallée du Timoc, où la romanité était profondément enracinée. La poussée des Bulgares obligea la population romane à émigrer. Une partie se dirigeait vers le sud — les ancêtres des Méglénoroumains — l'autre vers le nord. Passant par le Banat, où ils s'établirent en partie, ils avancèrent jusqu'aux Muntii Apuseni, où ils rencontrèrent la population autochtone romanisée, à laquelle j'ai déjà fait allusion à plusieurs reprises. Celle-ci, qui à l'époque de la première invasion des Slaves s'était retirée dans les montagnes, était descendue dans l'entretemps dans les vallées abandonnées en partie par les envahisseurs, et s'était même étendue vers le nord, jusque dans la région de Maramourech, où se réalisa la réunion avec les anciens émigrés des embouchures du Danube. C'est de la fusion de ces trois foyers de romanité, dont les parlers différaient en certains détails, qu'est sortie la langue roumaine d'aujourd'hui.

Les enclaves slaves qui existent encore de nos jours dans certaines régions de l'ancienne Dacie n'ont rien à voir avec les événements que je viens de rappeler. Il s'agit là d'immigrations secondaires qui se produisirent au moyen âge et même plus tard. L'ancienne population slave, dont les vestiges survivent dans les noms de lieu et les mots d'emprunt de la langue roumaine, s'est fondue dans la population romane, en tant qu'elle n'avait pas volontairement abandonné les endroits de leur premier établissement. Malgré toutes les tribulations auxquelles la nation roumaine avait été exposée au cours des siècles, les Roumains ne sont pas devenus des Slaves. Au contraire, ils ont su s'assimiler les éléments étrangers qui ne cessaient pas d'affluer dans leur pays. Seuls les Magyars et les Allemands ont conservé leur nationalité. Mais dès l'époque où ces deux nations font leur entrée dans l'histoire de l'Europe orientale, il n'y a plus d'„enigme” roumain. Les sources historiques prennent la place des sources linguistiques.